Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường

Nguyên Thủ Tướng Phá[illegible] NHẬT BÁO NGHỊ LUẬN CHÁNH TRỊ KINH TẾ XÃ HỘI VĂN HÓA

Tự Do

TIẾNG NÓI CỦA NGƯỜI VIỆT TỰ DO

Tổng Thư ký toà soạn : LÊ-VĂN-TIỀN
Chủ nhiệm : KIỀU-VĂN-LÂN
Báo-quán : 25-27-29, Võ-Tánh — Saigon — Hộp thư số 653 — Điện thoại tự động 26.521
Năm thứ Chín.—Số 1.716 Chủ Nhật 2-12-62 (6 th. 11 (âl) Nhâm-Dần) Giá 2[illegible]

ĐỌC TRONG SỐ NÀY :

- Hôm nay bắt đầu cuộc thảo luận về « Bằng cấp và cuộc đời » (Trang 5)
- Trái với các tin dự đoán hôm 30-11, rằng bão Lucy sẽ về Saigon ngày 1-12, trận bão đã tan từ đêm 30-11. Sáng 1-11, trời đã có nắng ấm áp
- Việt - Cộng ám - sát rất dã - man một nhà sư ở Quảng - Ngãi
- 1 buổi sự V.H. thành công ở Ý.- Công Đồng Vatican trong tuần vừa qua (Trang 3)

Ô. A. PI[illegible] tới Sàigò[illegible]

SAIGON.— Trưa 30-11, ông Antoine Pinay, nguyên thủ tướng Chánh phủ Pháp, đã từ Ba Lê tới Saigon.

Ra đón ông Antoine Pinay tại phi trường, có nhiều nhân vật Việt và Pháp tại Thủ Đô, trong [illegible] ông Roger Lalouette, Đại sứ [illegible]

Ông Antoine Pinay thăm [illegible] Nam với tư cách riêng và [illegible] lại Saigon trong một tuần.

Nga phản đối Ấn

TIN MỸ.— Tờ báo (Pravda) Sự Thật, cơ quan ngôn luận chính thức tại Mạc tư Khoa đã lên tiếng phản đối sự bắt giam một số đảng viên cộng sản tại Ấn Độ.

(Nhưng Ấn cho biết chỉ giam những người C.S nào nghi là theo chủ trương Trung Cộng).

Ai quỳ xuống hôn chân đế quốc?

(REUTER) 29-11.— Hôm nay trong một cuộc tiếp tân tại Valona kỷ niệm lần thứ 50 nền độc lập của Albanie, ông Enver Hoxha lãnh tụ cộng sản Albanie nói về vụ Cuba lại công kích bọn «đồng lõa của Đế quốc chủ nghĩa đã vì khiếp sợ mà phải quỳ xuống hôn chân bọn đế quốc». Ông ám chỉ nhóm duyệt lại Khrouchtchev-Tito, mà ông tố cáo mưu toan chia rẽ khối cộng sản. Ông nhấn mạnh : « Cuba của Fidel Castro không thể trở nên đề mục của một vụ Munich thứ ».

Ông Hoxha nhấn mạnh rằng phải liên kết hai cuộc đấu tranh chống thuyết duyệt lại và chống độ đế quốc.

CHÁY LỚN

TẠI XÓM NHÀ LÁ đường Phạm văn Chí Chợ Lớn

● 23 căn nhà bị thiệu rụi.

ĐÔ THÀNH.—5 giờ sáng 1-12 đang biểu tại đường Phạm văn Chí (quận 6 Cholon), đang yên giấc, thình lình ngọn lửa cuồn thét thành « cháy ! cháy ! » Một người giật mình thức dậy, bắt hoảng chạy ra, thì thấy ngọn lửa bốc cao phát cháy dữ dội, từ căn nhà số 278 đến Hồng Bàng Văn Hành, 41 nhà lân cận — ông này lớn tiếng kêu mọi người khác thức quán 6 liên báo tin với [illegible] Hỏa Đội Cứu hoả Xóm [illegible] [illegible] [illegible]

NHƯ LÂM NGOẠI SỬ

Nguyên tác của NGÔ KÍNH TỬ
Bản dịch của NGUYỄN HOẠT

NHƯ LÂM NGOẠI SỬ

Lúc bấy giờ các viên học sự, diện sứ (1) trong huyện nhà đều kéo nhau ra để thiếu an dân chúng. Sau bao nhiêu lời phủ dụ vỗ về, bọn dân Hồi giáo mới giải tán. Thang tri huyện đem sự cả tình đầu câu chuyện viết thành tờ bẩm để lên cho quan Án Sát biết. Quan Án Sát nhận được tờ bẩm liền cho viết một tờ hịch (2) cho đòi viên tri huyện lên. Thang Phụng lúc vào ra mắt quan Án Sát liền lột bỏ chiếc mũ sa ra rồi rập đầu lấy như tế sao. Quan Án Sát nói :

— Nói đúng ra thì trong việc này quan lớn Thang cũng đã sai lầm vì quá nóng. Tội nó như thế bắt quá chỉ gông phạt nó gọi là rồi thôi, hà tất phải đem thịt bỏ chất lên tiêng ? Như thế thì còn ra hình phép gì nữa ? Tuy nhiên cái phong trào lâm loạn kia cũng không thể để cho nó mọc lan ra được cho nên ta phải cho biết mấy thằng cầm đầu đây để xử trị cho hết phép. Bây giờ ông hãy cứ về nhà làm việc những phần nhỏ là phàm việc gì cũng phải chăm chước, chứ không thể theo cảm tình riêng được ».

Thang tri huyện lại rập đầu lạy ta mà thưa rằng :

— Việc này không phải chính là ở ti chức (3), đội ơn cụ lớn bao toàn cho cái ơn nhẹ như vì bằng trời đất, khác nào ơn cha mẹ sinh thành tử giờ về sau tu chức đã biết lối xin ăn năn hối cải.

Nhưng nếu như cụ lớn có lòng sai xét cho mình bạch thì mấy tên cầm đầu đó, kính xin cụ lớn gia ơn cho ti chức được cái quyền xét xử chúng để rửa mặt cho ti chức phần nào.

Quan Án Sát ưng thuận, tri huyện lại khấu đầu lạy ta rồi lui ra, trở về huyện Cao Yêu.

Qua đó ít lâu, quả nhiên có lệnh bắt năm kẻ cầm đầu trong đám dân Hồi giáo lên xét hỏi về cái tội « dân gian âc hiếp chế quan phủ » y đúng luật gông tù chúng lại giao cho bản huyện tùy nghi xét xử. Thang tri huyện xem xong tờ sức của quan Án liền cho niêm yết để mọi người biết rồi tự về tận các xã. Sáng hôm sau, quan huyện cho trống giong cờ mở, uy nghi bệ vệ ra công đường để mang bọn cầm đầu ra xét xử. Xử xong việc này, đang định tức lui vào hậu đường thì thấy hai người dân khác tiến vào trước công đường kêu oan, tri huyện truyền cho gọi lên để xét hỏi. Một người tên là Vương Tiêu Nhị vốn là hàng xóm liền đầu với nhà công sinh Nghiêm Đại Lập. Trong vòng thăng ba năm ngoái, nhà Nghiêm công sinh có một con lợn con mới đẻ chạy lạc sang nhà bọn Vương,hàn vội vàng bắt mang trả nhà Nghiêm công sinh nhưng bọn Nghiêm cho rằng lợn nuôi mà đã đến nhà người khác rồi nên lại bắt đem về thì là điều không lợi, nếu nó không ốm chết thì cũng phải bán lỗ vốn. Bởi vậy công sinh bảo bọn Vương đưa trả cho ông ta tám tiền tôi mang lợn về mà nuôi.

Con lợn ấy ở nhà bọn Vương được nuôi lớn đến nay đã nặng được hơn trăm cân. Hôm gần đây không ngờ nó xông chuồng lại chạy lạc về nhà bọn Nghiêm thế là Nghiêm công sinh cho bắt luôn lấy nhốt chặt vào chuồng. Người anh Tiểu Nhị là Vương Đại sang nhà Nghiêm công sinh để đòi lợn thì bọn Nghiêm cho rằng con lợn ấy vốn là của ông ta, bây giờ nếu muốn bắt về thì phải tính theo thời giá ra mà trả, ít nhất cũng phải có vài lạng bạc thì hãy bàng đem lợn về. Vương Đại là một người nghèo sợ nghèo xác, lấy đâu ra tiền nên có cùng họ Nghiêm cái nhau vài câu thì bị ngay mấy đứa con ông công sinh rút then cửa và lấy gậy quẩy bột mi đánh một trận nhừ tử, hai đầu đều bị gãy tay cả, niện đang nằm chờ chết ở nhà. Bọn thế Tiểu Nhị phải đến huyện kêu oan :

(Còn tiếp)

1) Học sự, diện sứ : Các chức quan lại để học chính cả tư phạm trực thuộc triều ít hoặc.

2) Hịch : Tờ sức thư của quan trên đã bắt, hiểu dụ hoặc trách cứ quan dưới hoặc thăng trí cho dân mặt cấp gì.

(3) Ti chức : chức hèn mọn nhỏ bé. Lời khiêm xưng của quan dưới bắt nói với quan trên.

Đề tài thảo luận

(Tiếp theo trang 5)

lôi cuốn, tùm lấp, nên cũng không đủ thời gian suy nghĩ cân nhắc) nhằm ra đường lối hoạt động một cách hữu lượu hoa cho dân chúng — hoặc cung cấp thêm tài liệu ý kiến cho những bậc học lực uyên thâm chuyên tâm sưu tầm nghiên cứu kế hoạch lâu dài, và quan trọng nhất, là giúp cho các bạn trẻ sắp ra đời, đem đôi chiều những điều hiểu biết ở sách vở những thực tế lẫm khi qua phủ phàng để điền ra bằng ngày trong đời sống của họ.

Để tiếp tục cái « truyền thống » có ích ấy. Nhật báo Tự Do, kể từ đầu tháng 12, xin đưa ra một đề tài thảo luận nói, sau đề tài « phong trào đọt sóng mới », một đề tài không kém phần quan trọng là *Học để làm gì* ? hay là *Bằng cấp và Cuộc đời.*

✦

Tình trạng hiện thời của thanh niên nam nữ đối với vấn đề học vấn có người cho là rất khả quan chiếu theo bảng thống kê về số lượng : học sinh, cử nhân viên cang ngày cũng đông, và cấp bằng càng ngày càng nhiều, đến đó học đường không đủ chứa và còn cần phải hạn chế là khác. Như vậy, phải chăng là một triệu chứng tiến bộ đáng mừng hay đáng lo ?

(Mai tiếp)

PHONG TÌNH
HUẾ LỰU SANG ĐỘC
LẬU, GIANG MAI
MỚI PHÁT HAY KINH NIÊN
Nên dùng : SƯU ĐỘC
BÁ ỨNG HOÀN
ÔNG-TIÊN
30 năm danh tiếng
Hỏi các tiệm thuốc Hoa Việt Saigon 228 — Lê-thánh-Tôn
Nhà thuốc ÔNG TIÊN
Phú-Lâm — CHOLON
K.N. B.Y.T. số 317-21-8-62

CÓ THAI
MÀ BẠCH ĐÁI
Khi có thai mà còn bạch đái hoặc đau lưng đi dưới, đau thắt ngang lưng, đi đứng khó khăn, đường tiểu nóng gắt, nên uống BÁ ĐÀI AN (HAI số 43, VÕ VĂN VĂN do Võ văn Thơm bế chế (Tiệm thuốc Bắc nào cũng có bán).
N.K. số 143 BYT/QDDP 24-7-62

Đàn NGANG Cung

Giải quyết sinh lý

Ngoài kia Cộng Sản cốc cần yêu !
Thân nữ thơ ngây kẻ rất nhiều.
Lần lượt qua tay anh cán bộ,
Đi về, lưi tới khoái bao nhiêu.

Có những cô em mười chín tuổi,
Một huyện nhung ánh, mà hồng tơ.
Bộn mắt cơm canh, hèn tủi phận,
Đồng bên « giải phóng » kiếu ma cô.

(Xem tiếp trang 4)

Nói hay Đừng

(Tiếp theo trang 5)

có được cho mình sự sáng suốt chi công, bảy gì cần muốn nói gì hãy nên nói. Còn như, trí kiêu, tâm loạn, chao ôi ! nói chi hỏi đời thôi... Sao chẳng hãy im lặng nghe xa xôi chân thân, lặng nhìn trời cao xanh kia... Thiên hà ngôn tai !

Xưa có câu : Nhất thời khuyến nhân đi khẩu, bách thế khuyến nhân đi thư. Ông Nguyễn văn Trung có dạy học, viết sách để văn học, bởi thế chúng tôi « ngồi khi nghĩ tới ảnh hưởng của các sách ấy, nếu ông vẫn theo quan điểm mới của ông để gieo rắc những ý kiến chưa đủ chính trực cả đến đó.

Người chất phác thường hay nói thật như ý ngu mình nghĩ, những lời thật thường hay mất lòng. Tuy nhiên, vạn bất đắc dĩ phải lên tiếng, chúng tôi ước mong ông thông cảm rằng đây chỉ là vài ý kiến chân thành đưa ra bàn luận với hi-vọng may ra góp được chút lí gì đối với cần đời ông đã đặt ra.

ÁI LINH.

NỮ ĐỚI HOÀN
BẠCH ĐỚI ! !
Muốn trị các chứng Bạch Đới (khí hư) mới phát hoặc kinh niên, thân thể gầy ốm, kém ăn mất ngủ, bồi hồi chóng mặt, đau lưng nhức mỏi. Muốn Bồi dưỡng Tử Cung nên uống :
NỮ ĐỚI HOÀN
Phương thuốc 30 năm kinh nghiệm của nhà thuốc :
TRƯỜNG-SƠN, 380/18 Công-Lý Saigon.
K.N. 340 — 28-8-62

NỮ - KIM - CAO Quảng An Hòa
TRỊ : Phụ nữ kinh nguyệt rối loạn, người gầy yếu xanh xao, mệt nhọc, ít ăn ít ngủ. Quý bà dùng NỮ KIM CAO Quảng an Hòa để điều kinh bổ huyết, cho thông đông ngày, ăn ngon ngủ được. Có bán ở các Đại Lý Việt Hoa. Tổng phát hành nhà thuốc Quảng An Hòa 169 Lê văn Duyệt Saigon
K.N.B.Y.T. số 201 ngày 31-7-62.

KHUYẾT TRUNG BỬU
ĐẠI-QUANG
Thuốc BỔ KHÍ HUYẾT, thường uống an ngon ngủ khoẻ, thân thể cường tráng, sinh lực dồi dào, ích cho điện não.
Nhà thuốc ĐẠI QUANG
TRẦN MUỘI
Số 27, Đại lộ Hàm-Nghi-Phương — Cholon.
Kiểm nhận số 39-BYT/UBKN. Ngày 17-7-62

HOA KỲ THOÁNG QUA MẮT
một người Việt

(Tiếp theo trang 3)

hành, hoặc làm ăn, hoặc hội họp v. v...

Về tính thích làm việc của người Mỹ, triết gia Jacques Maritain đã viết như sau trong cuốn Reflections on America : *« Có nhiều bức hí hoạ chống Mỹ đã vẽ đề tượng trưng cho nền văn minh Mỹ hình chú Sam tay mũa một đống Mỹ kim. Hình ảnh này do sự ngu dốt hoàn là đó ác ý. Thực ra, không phải tiền bạc,nhưng chính việc làm mới ngự trị trên nền văn minh Mỹ.*

Ai nấy đều làm việc, và làm việc một cách cực nhọc. Về phương diện nầy, mọi người Mỹ đều hoàn toàn bình đẳng. Dân chúng Mỹ là một giống người hiền thân cho công việc (vì đều mang nặng trên vai những món nợ nể nhà của hoặc vì các thứ khác mua theo lối trả góp). Họ làm việc để kiếm ăn ăn, sau công việc sinh nhai thường ngày, lại còn tự chuốc lấy rắc nhiều việc khác nữa — nào những việc thể công, nào những chuyện sửa sang nhà cửa. Ai là chưa kẻ đến những người tự xây cất lấy nhà cửa mình, như trường hợp của Bac si Butterfield,đã lấy lam buổi hết sức vì phải bỏ ngôi nhà bằng gỗ mà ông đã tự tay xây dựng lấy hoàn toàn, khi ông được bổ nhiệm làm Chủ tịch Viện Đại học Westcoun. Họ hành điện về những chuyện làm chơi (hobbies), những việc làm vì sở thích của họ, hơn là vì chính công việc phận sự của họ nữa.

Nền văn minh Mỹ, như thế, nhấn mạnh vào tính cách cao quí của việc làm và nào kết quả, phong phú của việc làm trong sự biến đổi cật chất và thiên nhiên. Đó là những sự thăng tiến tăng, mức đầu mua lối bán tăn mà thời đại tân tiến ngày nay đã loan truyền — nhưng sự thật rất có quan hệ đối với con người và xã hội, những sự việt mà các nhà văn minh xưa cũng đã quang biết tới một mức độ nào đó ».

(Reflexions sur l'Amerique, Arthème Fayard, Paris, 1958, 163-164. Cuốn này cũng có được dịch ra tiếng Việt, dưới nhan đề « Luận về nước Mỹ », tôi rất đi không dùng bản dịch này vì có nhiều chỗ sai sót)

Người Mỹ thường thường không thích ăn không ngồi rồi, không ham chơi bời trác táng. Công việc đối với họ không phải chỉ là một kế sinh nhai,nhưng là một cách thỏa mãn tâm trí và nhiều tiền. Công việc đối với họ là một nhu cầu, mới lạ thú, mới lẽ sống. Đối với người Mỹ sống tức là làm việc và đối với những người già cả đã đến tuổi hưu trí đi chăng nữa thì họ vẫn còn loay hoay vận động hoặc bằng cách sửa sang nhà cửa, hoặc bằng cách lăng sáng đi du lịch để học hỏi thêm, hoặc bằng cách giúp đỡ người nầy kẻ khác một đôi việc vặt, vài ba ý kiến vv... Nếu người ta đã định nghĩa con người là một động vật biết suy nghĩ, thì tôi muốn định nghĩa người Mỹ là một giống người ham làm việc.

Cái gì thái quá cũng đều trái nên người hay, dù là những đức tính hay như sự ham làm việc. Tôi e rằng người Mỹ ham làm việc quá. Tôi có cảm tưởng rằng nhiều người Hoa kỳ ham làm việc đến nỗi không còn có thời giờ để nghỉ ngơi và để thảnh thoảng suy nghĩ một cách vô tư vô cầu.

Tôi có cảm tưởng rằng hình như một số người Hoa kỳ lẫn sự nghỉ ngơi với sự lười biếng, hình như có một số người Hoa kỳ lấy tiền làm cứu cánh để kiếm vào cho nhiều tiền nay đã có nhiều dư thừa chế riêu người Hoa kỳ là ngốc — nghếch, khờ khạo, ngây ngô như trẻ non... là máy móc, chỉ biết có tiền và quả hàm mà vật chất..., là thế nào, là thế khác. Đáng để ý nhất là không phải chỉ có người ngoại quốc hay những kẻ thù địch của Hoa kỳ, như cộng sản chẳng hạn, mới hay nói về những khuyết điểm ấy của người Hoa kỳ. Chính tôi đã được nghe chính những người Hoa kỳ đưa ra những ý tưởng ấy khi thì theo lối xã giao, khi thì một cách thành thực thiết tha. Một công bàn ở Seattle,người đã dẫn tôi đi xem thành phố ấy trong suốt một buổi, đã nói tôi về việc phái đoàn Chân Hưng Đạo Đức tới thăm Việtnam và trình bày vở kịch « Con Cọp », đã phàn nàn với tôi rằng có những người Mỹ quá hám mê vật chất, quá tin tưởng ở khoa học máy móc và chính vì thế nên họ gián tiếp khiến cho cộng sản ở trên thế giới ngày nay đòn có thể sinh sau này nơi mặc dù thế giới tự do chưng tại kết sức chống lại,mà cũng là quá đúng.

Trong các cuộc tiếp xúc cá nhân, cũng như trong những cuộc tiếp xúc với từng nhóm người, như khi thị nhóm tôi một cần cứ không quân ở Los Angeles hoặc trong mấy buổi gặp gỡ các giáo sư đại học ở Oklahoma, tôi thường được các người nói rằng Mỹ rất vô văn về những cái xấu của người Hoa kỳ theo cái nhìn định của tôi. Trong các trường hợp ấy, tôi thường cố tìm cách lan tránh không phải là vì sợ bị gọi là « phản bội » mà chưa tin ở những điều thấy biết hãy còn mới mẻ quá và do đó, rất có thể là quá nông cạn hời hợt,nhưng tôi cực bao giờ tôi cũng phải đưa ra một vài điều mà tôi cho là khuyết điểm thì các bạn ấy mới vui lòng tha cho mình tôi cần vân thêm.

Theo thiển kiến của tôi thì những cái khuyết điểm mà dư luận và tính hay rỗ ý thường gán cho người Hoa Kỳ không phải là đúng cả mà cũng không phải là vượt thiển không có căn cứ.

Cả những dư luận trực đã có tính và có ác ý rõ rệt như dư luận của cộng sản thường gán cho người Hoa kỳ tiếng « đế quốc » với tất cả những đặc tính xấu xa mà người ta thường nhận thấy ở các chuyện hư hỏng, lạm dụng, chuyên chế bóc lột trong mọi chế độ quân chủ, chế độ phong kiến, chế độ độc tài chế độ thực dân... Thực sự thì Hoa kỳ không hề có một ông vua mà trái lại có hồng tham, ngân, vạn ông vua hà chứa không ngôi nhà vua đầu hôn, chúa xa thì trước kia hoặc chúa mần ảnh, vua thế Vua chân kỹ thuật vua bác học biv gov...

Thực sự thì Hoa kỳ chưa từng trở thành mộc chế độ phong kiến, chưa từng ban giờ có chế độ độc tài như chế độ phát xít hay chế độ cộng sản... Thực sự thì Hoa kỳ vốn là những thuộc địa cũ của các nước Âu châu để tránh đầu tư giai phóng khỏi ách đô hộ của các nước cũ Âu châu mà thiết lập nên một nền cộng hòa, mở đầu cả một phong trào đánh độc lập của các nước vốn là thuộc địa trong buổi cận đại và mở đầu cho cả một thời kỳ đấu tranh cho tự do trong của nhân loại kể từ ba bản thế kỷ XVIIIcho tới ngày nay !

Có những dư luận khác, không phải là do ác ý, mà là do sự chủ quan. Những khuyết điểm nầy thường có căn cứ, nhưng làm thì cũng có chưa được vững chắc lắm. Dù sao, chúng ta cũng phải để đặt mà nói cũng : những khuyết điểm thường được gán cho người Mỹ thực sự đã không có tính cách phổ quát đối với mọi người Mỹ, mà làm khi cũng chẳng phải là những đặc quyền của người Mỹ nữa, bởi vì người ta cũng nhận thấy những khuyết điểm ấy ở nơi các giống người khác ở Âu châu,Á châu v.v...

Sau khi đã cân nhắc một cách thận trọng tôi, người ta thấy rằng một số đông người Mỹ vẫn còn có một số khuyết điểm, cũng như họ vẫn có một số ưu điểm. Những khuyết điểm có phần nào tính cách điển hình nay sẽ đi có và sẽ đi chính người Hoa kỳ thường ủng của sẽ cải dự luận về những khuyết điểm điển hình ấy, mặt khác là do các nguyên nhân sâu xa, những cũng có một phần là do mặc cảm, mặc cảm của chính người Mỹ và mặc cảm của các giống người khác đối với người Mỹ.

Ở đây tôi muốn nhắn mạnh vào cái bầu không khí mặc cảm đang bao vây người Hoa kỳ. Cái bầu không khí mặc cảm ấy một phần do chính ở người Hoakỳ tỏa ra,một phần do các giống người khác tạo nên chung quanh người Hoa kỳ. Một đường dân tộc Hoa kỳ là một giống người có mặc cảm bên nhạy,một đường khác dân tộc Hoakỳ gán như là mất nạn nhân của nhiều thứ mặc cảm tạo nên do những sự hiểu lầm. Đó là, theo ý tôi, đặc điểm thứ ba của người Hoa kỳ. Đó cũng là điều nhận định thứ sáu mà tôi muốn nêu ra ở trong cầu thuyết này.

Mặc cảm là cái gì đặt người, Nó tự nhiên như tính hay đỏ mặt « mắc cỡ » của một số đông trẻ nhỏ, hoặc như tính quá lo sợ do hậu hiểu lầm của một người mới được nắm nhiều quyền bính to tổ ở trong tay. Cả nhân nào cũng có mặc cảm, mà mặc cảm nhiều khi khiến cho người ta trở nên có duyên hoa thành đề yêu,nếu không quá mạnh đến tối lắm cho người ta hoà ra tiết hoặc trở nên liều tính phiêu lưu.

Dân tộc nào có những mặc cảm nặng do truyền thống dân tộc, do các hoàn cảnh địa lý, lịch sử, do các lề thói giáo dục,anh hoạt. Mặc cảm của dân tộc Hoa kỳ như đã nói ở trên, phát nguyên từ những lý do của quan của họ và chứng đều kiện khacu quan tạo nên bởi những lớn nhân bạc của thân. Dân tộc Hoa kỳ là một dân tộc rất mạo mạn, may mắn ở chỗ được trời đất [illegible] nguyên và của [illegible] mắn ở chỗ đã thành hình do sự đốc kết của hầu như đủ mọi giống người trắng,đỏ,vàng, đen may mắn nên đã sớm thoát nổi ách thuộc địa để trở thành một quốc gia độc lập và dân chủ, may mắn vì không bị tàn phá hoặc sứt mẻ như nhiều quốc gia hùng cường khác do hai cuộc đại chiến thế giới 1914 và 1939. Tất cả những cái may mắn ấy khiến cho họ tương đối được sung sướng hơn hùng mạnh hơn mọi giống người khác ở trên hoàn vũ và tất nhiên là, do tính liên đới nhân loại, cũng tự cảm thấy có những bổn phận lớn lao, những trách nhiệm nặng nề hơn.

Tôi nghĩ rằng chính bởi cái mặc cảm ấy mà phát sinh ra nhiều mặc cảm khác. Chẳng hạn : người Hoa Kỳ tự cảm thấy nao nao vì đã là thành phần của một nước vĩ đại mà hãy còn mang trong bản thân rất nhiều yếu đuối, người Hoa Kỳ cũng tự cảm thấy hãnh diện vì những may mắn của dân tộc mình thì lại cảng nhận thấy « mặc cảm » về những sai lầm, những xấu xa của một số người đồng bang của mình ! Ấy là chưa kể tới cái mặc cảm tự nhiên của một số cá nhân thuộc bất cứ đông giống nào : mặc cảm tự ái khiến cho người ta sợ bị thiên hạ chế cười hoặc khiến cho người ta có khuynh hướng muốn bài thiên ba cùng phải nghĩ hay sống như thế quen của mình. Tôi còn nhớ có một bạn trẻ đã nói chuyện với tôi về cái luật «cấm khiêu vũ» ở Việt Nam, cho rằng đó là một cái luật hết sức phi lý. Bạn ấy thắc mắc nhiều quá, cần vặn nhiều quá nên tôi không thể bo qua. Tôi mới trình bày cho bạn ấy hiểu về truyền đó, đại khái như sau :

— « Mặc dù tôi xuất thân là một con nhà nòng dân không từng biết khiêu vũ và hiện nay thì bạn nhiều chuyện quá nên chẳng có thời giờ nào để mà đi học khiêu vũ cả, tôi không thích cái luật ấy. Chẳng có ý bào tôi, dù đang bài của một luật gia bài bác dự luật ấy trước khi nó được Quốc Hội biểu quyết để trở thành luật.

Tuy nhiên, nếu bàn về cần bản của luật ấy đối với dân chúng Việt Nam, thì tôi cũng nhận thấy rằng luật ấy không có gì là trái ngược với phong tục của phần đông dân chúng Việt

(Xem tiếp trang 5)

THUỐC MỖI TRỊ BỊNH ĐAU GAN
THUỐC EUCHOL
KN 61 NGÀY 31 / 1 62
BỊNH ĐAU GAN
YẾU GAN _ TÁO BÓN
NỔI MỀ ĐAY
MỤN NGỨA Ở MẶT
THẬN - BONG BÓNG
ĐẶC QUYỀN BÁO CHẾ CỦA
LABORATOIRES SANSON _ PARIS
BÁN TẠI CÁC NHÀ THUỐC TÂY

PHILLIPS
MILK of MAGNESIA
THUỐC XỔ
CHỮA KHỎI NẠN
Bịnh bón
NHẸ NHÀNG
MAU CHÓNG
PHILLIPS MILK OF MAGNESIA

GUỒNG MÁY

Nguyên tác : L'ENGRENAGE

Truyện dài của JEAN PAUL SARTRE

viết theo thể truyện phim

Số : 36 Người dịch : Trần Phong

Jean đi ngang văn phòng và ra ngoài bọc lớn. Đám đông gào thét và hoan hô. Jean vẫy tay chào, đoàn quay vào văn phòng đang điệu một mỗi và rồi loan.

— Jean này, Magnan nói với ý trách móc, nhân dân mong đợi anh tuyên bố đôi lời. Tại sao anh lại không nói gì cả ?

— Tôi chẳng có gì để nói với họ hết.

TÒA ÁN

Jean tiếp tục nói :

— Tôi không có điều gì để nói với họ cả. Còn anh, François ơ, khi anh đến đầu phái đoàn nhân dân hoa đến Chủ tịch phủ, tôi cũng chẳng có điều gì để nói với anh. Nước ngoài chỉ chờ đợi có một cái cớ để bẻ họ chúng ta. Cần phải chịu đựng để tiến tới. Không được động chạm gì tới kỹ nghệ dầu hỏa cốt để cứu vãn cuộc Cách Mạng.

François nhìn Jean với một cảm tình lạnh nhạt :

— Cần phải cầm cự trong bao nhiêu lâu ? François hỏi. Anh hi vọng ở điều gì ?

— Cầm cự trong vài năm. Hai, ba năm, hay có thể lâu hơn thế nữa, một cuộc xung đột sẽ nổ tung giữa hai đại cường mà anh đã biết rõ. Việc đó không thể nào tránh được. Lúc đó các đoàn quân đang đe dọa biên thủy nước ta sẽ phải rút đi và chúng ta sẽ được hãnh tay.

— Thế nếu như họ xâm chiếm nước ta ngay từ khi khởi chiến để bảo vệ các mỏ dầu hỏa thì sao ?

— Nếu vậy họ cũng chỉ xử dụng được một số quân không đáng kể : chúng ta có thể kháng chiến chống họ được.

— Trong khi chờ đợi, François nói,lẽ ra anh phải ban hành một chế độ dân chủ,vậy mà anh đã không làm chi cả.

Jean khẽ nhún vai với vẻ chán nản.

— Bạo luật thứ nhất do Quốc hội Lập hiến biểu quyết sẽ là luật quốc hữu hóa kỹ nghệ dầu hỏa. Thế là nước đối nước ngoài bao vào xâm chiếm, lập lại Nhiếp chính vương và đập tan cuộc Cách mạng.

Rồi Jean lại quay mặt lại phía Hélène và nói tiếp với giọng khản đặc :

— Họ bắt đầu ốm thì tới. Tất cả : các công nhân, nông dân, tất cả các đồng chí của tôi, ngay cả Lucien nữa. Cần phải cầm cự, trong năm năm, sáu năm.Cầm cự. Tất cả sự thù oán đó!

Chàng dợ tay phác một cử chỉ về hướng cửa sổ :

— Tất cả sự thù oán đó ! Hãy nhìn xem. Hãy nhìn vào cái lòng oán thù chất chứa trong tia mắt của họ. Đã năm năm rồi họ thù ghét tôi. Tôi biết rõ điều đó lắm. Tôi đã lãnh chịu đủ cả. Cần phải thế. Cần phải cầm cự. Tôi bắt đầu đâm ra sống vượu!

LỜI CHỨNG CỦA JEAN

(Ba năm về trước)

VĂN PHÒNG CỦA JEAN TRONG CHỦ TỊCH PHỦ

Jean uống một ly rượu whisky rồi đặt ly xuống. Trước mặt chàng có Lucien và Darieu, vẫn đi thanh tra tại miền quê tới và Hélène ngồi sau bàn giấy.

— Anh cứ đi đi, Lucien nói với Darieu. Với tôi, anh ấy sẽ không thể đuổi đi như một tiên đồ tới được đâu.

Darieu đi ra. Jean và Lucien đối mặt nhìn nhau.

— Tôi xin anh đấy, Lucien nói. Không thể nào mới đầu hôm sớm mai,mà anh có thể bắt buộc nông dân chúng ta chịu nhu cầu sự thay đổi khác thường. Cần phải tốn nhiều năm để tuyên truyền và giáo huấn mới có thể khuyến dụ được họ chấp nhận...

— Như vậy, chỉ trong sáu tháng nữa là có nạn đói.

— Hãy trusất hứu quyền lợi về dầu hỏa của ngoại kiều. tôi anh sẽ có ngoại tệ để mua lúa mì.

— Tôi không thể làm thế !

Jean ngồi nhìn dăm đăm trước mặt. Chàng trông thấy những chiến xa địch rầm rộ chạy trên chiến địa. Tiếng nói của Lucien vang nài chàng :

— Tôi van anh đấy, Jean ơi. Hãy cho kịp mà. Hãy thay đổi đường lối của anh đi.

Jean vẫn ngồi nhìn đoàn chiến xa. Chàng nói, với một giọng mệt mỏi :

— Tôi không thể làm thế ! Tôi không thể...

Các chiến xa biến mất. Jean ngước nhìn khuôn mặt hầm hầm tức giận của Lucien :

— Nếu vậy, Lucien nói, anh đừng có trông đợi gì tôi ủng hộ anh nữa đâu.

Lucien nhanh nhẹn bước ra khỏi văn. Jean quo chiếc ly can rượu gõ trên mặt bàn. Người hầu phòng lại rót rượu đầy ly. Jean đứng lên, đi vài bước ngồi trên mặt bàn ngay nơi Hélène như mong đợi được tiếp cứu. Người ta nghe thấy giọng nói đục khản của chàng :

— Bạo lực ! Lúc nào cũng thấy bạo lực. Phải dùng cường quyền mới mong cứu được họ. Phải dùng cường quyền mà kỹ nghệ hóa nông nghiệp. Trời ơi, tôi đã làm gì để đến nỗi bị bó buộc phải dùng bạo lực ? Tôi có thể làm được những gì đây ?

(Mai tiếp)

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường

Tự Do

Số 1.716 — CHỦ NHẬT 2-12-62 TRANG 4

Đàn ngang cung

(Tiếp theo trang 2)

Tuổi xuân cô gái đang bồng bột,
Cớ hợp hành luôn đạn dí trái.
Biết thóp gái ta như thuốc súng,
Đằng chăm ngồi, lửa cháy lại rai.

Kịp lúc mà xanh đã chín muồi,
Trung ương, Bác, Đảng nêm riêng thôi!
Chỏ khi nhụy rữa, hoa tàn úa,
Cán bộ dàn em thả sức xôi.

THẬP TAM LANG

Trả lời bác Lưu văn Ân

Bác hỏi đệ rằng : « Việt khả ngang.
« Cần mần bối toán, có hay chăng ?
« Bao thầy tường số loài « ba lớp »
« Quồng trạp, cùng nhau tếch bỏ làng...»

Xin thưa : « Lốc Cốc Tử Bình Hòa
Là đệ, lừng danh tướng số gia
Quá khứ, vị lai, đều nói trúng
Những bàn thân chủ đến coi nhà (!)

Xin kể sơ sơ đã bác tường,
Hạm con, hạm lớn, lỡ gian thương.
Mười tháng, đệ đoán không sai một,
Hậu vận « huyền tu », hoặc đừng đường

Những có thiếu nữ khá xinh xinh.
Hạm thích sĩ mê, khoái chuyện tình.
Đệ bảo trước sau rồi sẽ khổ,
Lại thêm mắc bệnh... phỉnh phỉnh phỉnh.

Ai thì ngắc ngoải, đệ ung dung,
Vẫn sống phây phây, tốt bộ ngông.
Ba chục năm dư, kinh nghiệm sống,
Người nào đến hỏi, đệ... xem không.

Bây giờ, bác muốn, đệ xin coi
Sự nghiệp công danh bác có mòi.
Cách một xa vời, e cũng khó.
Song lời xưa nói : « chỏ thay người! »

Đọc vần bác thấy rõ là hay.
Nhưng chưa làm sao lắm chất cay,
Bác thuộc thành phần « Dân bất mãn »
Xuất đầu vất vả, trắng hai tay.

Công danh trắc trở, kém tiền tài.
Đã toát mồ hôi mới có nhai ;
Bao sớm vất vả, đêm không cố cánh,
Nhọc cùng phúc đức, sống lại rai.

Tính ngang cành bứa, thích bồng lăng
Mỏ miệng toàn là chuyện sóc hàng.
Được tiếng tài hoa « đàn gảy ngược »
Liệu xem có đúng, bác an lòng ?

CÀ TIỀU tức Lốc Cốc Tử
(Bình Hòa)

HỘP THƯ ĐÀN NGANG CUNG

ĐÀI NHẠN ĐỌC TRONG TUẦN.— « Khuyên xi » của Chế Ngự (Tây Ninh). « Hoa bồi Lê quý đô » của Hoàng Hùng « Đông quê » của Văn Lang. « Không fu quê », « Mạc mười hoa bé » của Giếc Con. « Lại ở ph phiu đến » của Hà Thượng Nhân « Cần bé » của Gió Con. « Gió cao nhu » của Vật Nhân. « Bao rong tự vinh» của Mạnh Khanh. « Tiếc hiu » của Tiêu Hương. « Gió các ông tên » « Chơi đại », « Sao lại thế ? » « Ngày Vô Tình » của Tạ Phong. « Hãy đoái thương đến », « Ở chuồi » của Dạ Ngã Hương. « Tương gì ! » « Đi đâu mà vội mà vàng ?» của Hoài Lương. «Dinh chung cũng chỉ thế này mà thôi », « Vui chỉ bác ?», « Thăm bác Hồ» của Diễm tương. « Người ra hình », « Thông trong khói sóng có hình Nha Phang » của Tiểu Vân. « Đẹp lắm », « Mấy lời thăm cô » của Bình Vỹ, « Gửi đã một tập thơ », « Ông bán ông ta », « Đây ba đó » của Văn Trang. « Vài điều thuyền nhỏ », «Lập trường cần tác» của Đặc Giả, « Tiếng giang tiêu thuyết » của Chiêu Ân. « Gửi nhà chăng Hòa khoi vòng » của Đầu Lợi. « Tìm ». « Tưởng gì ? », « Vẫn chuyện con hơn ?, « Thy phẩm cầm » của Việt Lợi. « Tuy bông », « Đường vào ngõ hẻm » của Vô Cảm. « Vịnh nước thu », « Dí thực vi ái » của Lão Vô. « Đẹp thay lá đẹp !», « Chỉ tại cô sự đời » của Hàc Sinh. « Cô em duyên dáng », « Đợt sóng mới » «Bích Luân. « Nào khể khăn gì !», « Cái cung cần tay » của Hồn Việt. « Bao được hoàn chương », « Mong bác Thời Mới » (3 bài) của Văn Cảnh. « Mối lương duyên », « Tết thì quá », « Kẻ là nhất lang », « Nó ở đâu » của Hùng Tâm.

Xin trân trọng cảm ơn các bạn.

Công Đồng Chung Vatican

(Tiếp theo trang 3)

đăng hoặc làm lại lược đồ. Phiên họp bế mạc lúc 12giờ.

Phiên họp khoáng đại XXIII đã khai mạc dưới sự chủ tọa Đức Hồng y Frings, Tổng Giám mục Cologne (Đức). Phần đa số các vị phát biểu ý kiến hàm nay đều tán thành lược đồ Nguồn Mạc khải và cho việc bãi bỏ toàn lược đồ có thể làm cho người ta tưởng rằng Hội nghị đã bỏ rơi, lý sự không ai nghĩ. Cho nên có những Nghị Phụ xin giao lại cho một Ủy ban riêng cứu xét. Vì khác nhân mạnh cần tuyên bố trong Công đồng về sự cải nghĩa Thánh kinh để tránh những lộn xộn và sai lầm. Cả Đảng lại nghĩ thay vì lược đồ thì nên long trọng tuyên bố về Thánh kinh và nên cổ vũ những giao tiếp học hỏi thống truyền Thánh kinh của Giáo Phụ Đông phương.

Nhận thấy công việc bản xét sắt phước tạp, Ban Chủ tịch đã xin toàn thể các Nghị Phụ đầu phiếu : có nên tiếp tục học hỏi lược đồ Nguồn Mạc Khải, hay giảng ra sau. Kết quả: tiếp tục. 13 Nghị Phụ góp ý kiến và phiên họp bế mạc lúc 12giờ20.

Trước khi bắt đầu công việc của phiên họp khoáng đại XXIV Đức Chủ Tịch Công đồng thừa lệnh Đức Hồng Y Quốc vụ khanh đã bá cáo : cuộc đầu phiếu hôm qua đã không đạt tới số phiếu như Qui luật định. Hơn nữa cần cứ vào các ý kiến cho tới nay, việc bản xét lược đồ Nguồn Mạc Khải có phần vất vả và kéo dài vì thế nên giao cho một Ủy ban riêng nghiên cứu lại hơn là tiếp tục bàn.

Đức Thánh Cha ước mong và quyết định Ủy ban nầy sẽ gồm một nửa Hồng y, và một số nhân viên thuộc Ủy ban Tín lý và Ban giấy Họp nhất các thành Ủy ban có nhiệm vụ xem lại lược đồ Nguồn Mạc khải, liệu cho vẫn rất hơn, và hơn ý tới những nguyên tắc chung về Giáo lý mà công đồng Trentinô và Vaticano I đã bàn. Sau đây sẽ đệ trình để các Nghị phụ cứu xét và đầu phiếu.

Thay vì lược đồ Nguồn Mạc khải, phiên họp khoáng đại XXV, ngày thứ sáu 23-XI-62 sẽ bàn tới vấn đề sách báo, điện ảnh và truyền truyền hình.

Sau lời bá cáo của Đức Chủ Tổng Bí thư, các Nghị Phụ đã phát biểu ý kiến. 16 Vị đã lên diễn đàn, và phiên họp bế mạc lúc 12 giờ.

LUCA HUY

HOA-KỲ, THOÁNG QUA MẮT CỦA MỘT NGƯỜI VIỆT-NAM

(Bài nói chuyện trong buổi diễn thuyết do Toà Đại Sứ Hoa Kỳ ở Việt Nam tổ chức tại trường Quốc gia Âm nhạc và Kịch Nghệ Sàigòn, ngày Chủ nhật 18-11-62).

Bài của PHẠM VIỆT TUYỀN

(Tiếp theo)

B— **Những sáng kiến tư, những hành vi tự động của tư nhân Hoa kỳ là một nguồn sức mạnh của nước Hoa kỳ.** Đó là điều mà tôi vừa nói trong đoạn trên. *Đến đây tôi muốn nêu ra một số nhận định khiến nữa có Người Hoa Kỳ.*

4— **Cái tinh thần tự giác, tự nguyện, tự động của người dân Hoa kỳ ngày nay là hậu quả của biết bao cố gắng không ngừng của không biết bao nhiêu thế hệ chính quyền và dân chúng Hoa kỳ, vốn đã có từ xưa, từ khi mới có dân Hoa kỳ, mới có nước Hoa kỳ và, do đó, cũng là một nguyên nhân, một nền tảng của chế độ dân chủ Hoa kỳ ngày nay vậy.**

Điều nhận định thứ tư mà tôi muốn nêu ra trong bài này cũng là điều nhận định thứ nhất của tôi về người Hoa Kỳ : Nếu phải định nghĩa người Hoa Kỳ, thì tôi thấy có lẽ phải nói rằng dân Hoa Kỳ là một giống người dân chủ. Tôi không nói rằng chính thể dân chủ là một chế độ hoàn toàn, dù chỉ xét về mặt thuần túy lý tưởng. Tôi cũng không nói rằng nền dân chủ Hoa kỳ chỉ có ưu điểm mà không có khuyết điểm, điều nầy đã từng được Alexis de Tocqueville phân tích một cách khá sâu sắc trong bộ sách «Democracy in America». Tôi chỉ quả quyết rằng : trong thực tế, người Hoa kỳ thực là những người từ xưa tới nay vẫn say mê dân chủ. Nước Hoa kỳ sở dĩ thành lập là do một nguyên lý : dân chủ. Cuộc cách mạng tự giải phóng khỏi quyền thống trị của nước Anh năm 1787 là cuộc cách mạng đánh quyền tự quyết đầu tiên, mở đầu cho phong trào các thuộc địa tranh thủ nền độc lập đã và đang diễn ra ở trên khắp thế giới từ cuối thế kỷ thứ 18 cho đến ngày hôm nay.

Cuộc cách mạng 1787 của nước Mỹ, trước cuộc cách mạng 1789 của nước Pháp hai năm, cũng là cuộc cách mạng dân chủ đầu tiên trong lịch sử thế giới, cần đại. Tính chất dân chủ của cuộc cách mạng 1787, cũng là nguồn sống dân chủ của dân chúng Hoa kỳ ngày nay đã được ghi rõ trong bản tuyên ngôn Độc lập do Quốc hội lập hiến Hoa kỳ thảo và do Thomas Jefferson soạn thảo. Bản tuyên ngôn ấy đã nêu cao các nguyên lý dân chủ :

• Trái qua các biến cố của nhân loại, khi một dân tộc tự xét thấy cần phải cắt đứt mọi giây liên lạc chính trị, và gỡ bước họ với một dân tộc khác, và tranh thủ lấy, giữa các quốc gia trên hoàn cầu, địa vị độc lập và bình đẳng mà định luật của mọi nơi và của Thượng Đế tạo ra vạn vật cho quyền họ được hưởng, thì một sự tôn trọng chính đáng dư luận của nhân loại bắt buộc dân tộc nói trên tuyên bố các lý do đã xui khiến họ quyết định sự ly khai kia.

• Chúng tôi xem những sự thật sau đây vốn là ở nhiên:

— là mọi người sinh ra bình đẳng ;

— là Thượng Đế đã ban cho họ một số quyền bất khả nhượng, trong số đó có quyền được sống, quyền được tự do và quyền mưu hạnh phúc ;

— là để bảo vệ các quyền nầy, loài người thiết lập giữa họ những chính phủ mà quyền lực chính đáng do các người bị trị thỏa thuận trao cho họ.

— là, nếu một chính phủ, đã đưới hình thức nào, phủ nhận các cứu cánh kia, dân tộc có quyền cải tổ chính phủ ấy hoặc phế bỏ đi và thành lập một chính phủ mới mà họ sẽ xây dựng trên những nguyên tắc nhất định, và họ sẽ tổ chức quyền lực của chính phủ nầy theo những hình thức mà họ xét thấy thích hợp nhất để bảo đảm an ninh và hạnh phúc của họ.

• Sự thận trọng bắt muốn rằng người ta không nên thay đổi những chính phủ thiết lập đã lâu vì những lý do nông nổi và nhất thời. Bởi thế, người ta luôn luôn thấy nhân loại sẵn sàng thừa nhận những nỗi đau khổ có thể chịu đựng được, hơn là thà mất ý muốn của mình bằng cách triệt bỏ các hình thức mà họ đã quen thuộc.

Nhưng khi một loạt những hành vi lạm quyền và lan quyền, cùng hướng vào một mục đích, chứng tỏ khuynh hướng cưỡng bách nhân loại sống dưới một chế độ độc tài tuyệt đối, thì nhân loại phải có quyền và có bổn phận phế bỏ một chính phủ như vậy và kiếm cách bảo vệ nền an ninh tương lai bằng những hình thức cai trị mới. (N.C.H.M.Q. trang 74-75)

Và, tiếp theo một loạt những lời than phiền trách móc Anh Hoàng, bản tuyên ngôn đã kết luận như sau :

• Do đó, chúng ta phải tuân theo nhu cầu mà tuyên bố sự ly khai của chúng ta. Ta xây chúng ta coi Anh quốc như bất cứ một quốc gia nào trong nhân loại : trong chiến tranh, là một nước địch, trong hòa bình, là một nước bạn.

Bởi thế, chúng tôi, các đại diện của Hợp chủng Quốc Mỹ châu, họp thành Đại Hội Nghị ;

— cầu Thượng đế của vạn vật sai xét tính chất thẳng thắn về các ý định của chúng tôi.

— nhân danh và thừa lệnh dân tốc lương thiện của các thuộc địa nầy:

— trịnh trọng công bố và tuyên bố rằng các thuộc địa hợp nhất nầy là và đương nhiên phải là những Quốc gia Tự do và Độc lập ; rằng các thuộc địa nay được thoát ly khỏi mọi sự trung thuận với Anh Hoàng; và rằng mọi mối liên lạc chính trị giữa các thuộc địa nầy với quốc gia Anh cát Lợi được và phải được hoàn toàn thủ tiêu; và rằng, nhân danh những Quốc gia tự do và Độc lập, các thuộc địa nầy có toàn quyền tác chiến, nghị hòa, kết giao chủ trương những hành vi thương mại và mọi hành vi hoặc việc khác mà những Quốc gia Độc lập có quyền thi hành.

Và, để ủng hộ bản Tuyên Ngôn nầy.

— Với một niềm tin tưởng vững vàng vào sự bảo vệ của Đấng Tạo Hóa ;

— Chúng tôi cùng nguyện nhau hy sinh tinh mạng, tài sản và danh dự thiêng liêng của chúng tôi. (N.C.H.M.Q. trang 75-76).

Tòa Bạch Ốc, ngôi nhà thanh nhã nhưng tượng đài nhẽ bề, nơi trú ngụ của người có sức mạnh và trách nhiệm lớn lao nhất ở trong nhân loại hiện nay : Tổng Thống Hoa Kỳ.

Từ ngày có bản tuyên ngôn căn bản nói trên, dân chúng Hoa kỳ đã bắt rất nhiều để theo đuổi lý tưởng dân chủ : hi sinh mạng sống và tài sản để chiến đấu với Anh, nhằm mục đích thiết lập nền một liên bang dân chủ ; hi sinh mạng sống và tài sản để bảo vệ và củng cố liên bang đến chủ kỳ, chống lại nạn nô lệ và nạn chia rẽ ; hi sinh mạng sống và tài sản để ủng hộ các cuộc giải phóng dân tộc ở khắp các nơi trên thế giới vốn chống đối với những mánh lới giáo quyền của các chế độ thực dân, phát xít, độc tài, cộng sản, nhằm mục đích giúp các dân tộc đó đang xây hòa bình chủ và bảo vệ nền hòa bình, thúc đẩy và tiến bộ cho nhân loại.

Những nguyên tắc dân chủ, như tự do và bình đẳng, được dân chúng Mỹ say mê không phải một cách lý tưởng ỷthuyết mà thôi, những một cách thực tế thiết thực : họ cố gắng sử dụng, nơi trên các nguyên tắc tự do và bình đẳng trong mọi lãnh vực mà cách thực tế và khả thiết đó.

Việc nói theo áp dụng các nguyên tắc tự do và bình đẳng như vậy đã khiến cho xã hội và dân chúng Hoa kỳ khác xa đối với các nước khác, kể cả các nước tiến tiến. Au chân Điểu vậy đã được một nữ sử học Alexis de Tocqueville, nhận xét trong bộ sách đã nhắc tới ở trên. Trong cuốn thứ hai của bộ sách «Dân chủ tại Mỹ», tác giả đã bàn luận tỉ mỉ về các «ảnh hưởng của nền dân chủ đối với đời sống tinh thần, đối với đời sống tinh thần, đối với các phong tục và đối với xã hội chính trị tại Mỹ».

Đối với những vị nào muốn nghiên cứu về chính thể dân chủ nói chung ở trên thế giới hiện nay, hoặc đặc biệt nền dân chủ Mỹ, tôi thiết tưởng bộ sách của Alexis de Tocqueville vẫn bản từ không giữa thế kỷ XIX, đến nay vẫn còn là một tài liệu quí giá. Tôi thích bộ sách nầy hơn nhiều sách khác viết về Mỹ là vì tác giả đã không ngăn ngại trình bày những ý nghĩ chân thành và những cái hay rồng như những cái dở của nền dân chủ Mỹ, dùng như lời ông đã tuyên bố trong bài tựa cuốn thứ hai :

• Có lẽ người ta sẽ ngạc nhiên khi thấy tôi triệt để chủ trương rằng cuộc cách mạng dân chủ mà chúng ta hiện đang chứng kiến là một sự kiện hiển nhiên tất nhiên, không thể tránh được, không thể chống lại được, và sự hướng cùng sự khôn ngoan cùng khuyến ta không nên chống lại nữa, thế mà trong bộ sách nầy, lần khi thì lại đưa ra những lời lẽ thật là nghiêm nghị đối với các xã hội dân chủ mà cuộc cách mạng ấy đã xui khiến nên.

Tôi xin trả lời một cách giản dị rằng chính vì tôi không phải là một kẻ thù của nền dân chủ nên tôi muốn thành thực cảnh báo.

Người ta thường không nhận được chân lý từ các kẻ thù của họ, và bề bạn của người ta cũng chẳng cũng hiến chân lý cho họ, chính vì lẽ đó mà tôi đã nói sự thực.

Tôi đã nghĩ rằng nhiều kẻ nên sáng bao lâu nữa những chân lợi mới mà sự hình thống hoa hẹn cho con người, nhưng ít kẻ dám chỉ cũ từ xa những nguy hiểm mà sự bình đẳng đe dọa mang lại cho người ta. Chính vì phía các nguy hiểm đó mà tôi đã lấy hết hướng con mắt tôi tôi, và tin rằng rất đã khám phá ra chúng, tôi không có cái hân nhất lâm im đi.»

Một cảnh tự đại đông đường trong trung gia đình ở Mỹ : những ngày đầu là hai cô Gualrapp vừa mới kỷ niệm cưới nhau được 50 năm. Người cầm máy ảnh là cô con gái của cụ. Ở góc là ông bà Gualrapp là chủ nông trại mà ở. Phạm Việt Tuyền tới thăm ở gần Rock Falls thuộc Illinois, hai ông bà nay có cụn con trai, cậu nầy mới lấy vợ và cô vợ mới cưới cũng chồng đứng giữa ông Phạm Việt Tuyền và cụ bà Gualrapp.

Một hoạ sĩ Việt Nam...

(Tiếp theo trang 3)

thuật làm thay đổi bề mặt một cách tinh vi và quý giá bằng những chất sơn dầu vào và làm cho nhẵn lên, hay là bao trùm bằng những vòng thắt khuyu... Do đấy, ông đã đạt tới một giá trị đầy những ý nghĩa trong trong đó có sử dụng đến phép thuật Đông Phương và những thuyết hữu thể trừu tượng của con mắt nhìn thuộc đạo Lão — những phép xử dụng ấy đạt được tính chất vững bền với màu vàng đặc biệt làm cho không gian xa đi, nên nên vô biên và huyền ảo.

Báo La Nazione

Lối họa của PhamTăng gần đây đã vượt qua những quy tắc hữu thể cổ lệ, đã gần gũi được hoàn toàn những giá trị thật sự của nội tâm trong đóng vỏ sự quan sát dài nước Việt Nam của ông, mặc dù rằng buộc chặt chẽ với các phong trào tân tiến của hội hoạ Tây phương.

Nhất là kỹ thuật đã dùng vai trò bắc nhất, một kỹ thuật huyền ảo, xúc tích có những cái đẹp riêng, lại có các loại sơn làm cho sống động và uyển chuyển.

Bên cạnh những cái quy tắc ấy, chúng tôi lại nhận thấy - gây từ bây giờ và đấy là khả cảnh thành công nhất, một lần tự sâu sắc luôn luôn làm mới lại sự thâm nhập của sự thật vào nội tâm.

Báo Giorniale Del Mattino (3-10-1962)

Những họa phẩm của Phạm Tăng đưa ra một sự thật hiển nhiên và các giác cảm trong nội tâm trí nhớ và thiên nhiên, linh hồn và sự hiểu biết. Đồng thời Phạm Tăng có những đặc tính thiết yếu thì là và thành tố Họa sĩ trong một thế giới hình tượng biến thiên mãi không ngừng trong cái lấy đi và thả chất đi để tổ chức lại và tự cảm thấy mình theo một thứ trừ và nhịp điệu hợp lý hơn.

Nhật báo Gazetta del Veneto

Công chúng đã rất thưởng thức những bức họa nổi của Phạm Tăng. Cần phải biết nhà họa sĩ Phạm Tăng nầy. Đó là một người cần tế, ăn nói một cách đáng yêu. Ông ta biết dùng những câu nói lý thú và thanh tao để trả lời những người nói chuyện với ông. Nếu các người Việt Nam đều có tánh tình như ông, và một tri thông minh biết rung cảm và tinh tế như ông, thì tôi xin đi Việt Nam ngay lập tức.

Tính Say» là một bức họa tượng hình rực rỡ màu sắc, bằng cách dùng những thứ sơn sáng loáng trên những sến khác nhau, bao bọc lấy nhau thành những đường vòng vặn lại.

Trong cuộc triển lãm quốc tế hội họa đầu tiên ở Việt Nam, Phạm Tăng cũng có 2 bức tranh — bây trong khu kỹ thuật mới trong việc đặc chế chất sơn ta, cũng như bức HOA SEN vừa được Hội đồng tuyển chọn khen thưởng nhân dịp Triển lãm Quốc tế tại Sàigòn vừa qua mặc dầu tranh đó gửi vẽ không phải để dự thi.

LÁ THƯ TÂY ĐỨC

(Tiếp theo trang 3)

hài hài đến bức ảnh một nữ ca sĩ thân kiểu Brigitte Bardot. Người thiếu nữ trong ảnh vốn ngực cứng như nhào bằng những ngôi mộ dưới chân mình.

Chúng tôi đi biểu tình ủng hộ Fidel Castro

Khi chúng tôi đặt chân lên Đông Bá Linh thì tổng thống Kennedy vừa ban lệnh phong tỏa Cuba được 48 tiếng. Chiến nay chính phủ Đông Đức đã chỉ trích một cuộc biểu tình đã đảo Mỹ và ủng hộ lập trường của Cuba. Vì là mà chúng tôi lên tới đi xem. Khoảng đến 1 vạn người Sinh viên đại học Humboldt trên con đường Unter den Linden (có thể dịch là Dưới rạng bồ đề) mang cờ đỏ (biểu hiệu của giới lao động) và những biểu ngữ như : Cuba ja ! Yankee no ! (Cuba, được! Mỹ không !) Hãy đừng những tay vào Cuba ». v... Khi chúng tôi đến nơi thì đại diện của chính phủ Đông Đức đang nói. Đại để thì cũng vẫn chỉ là những luận điệu xuyên tạc, những lời kết an không bằng chứng cuối cùng đi đến nói : kết luận «mieux vaut» là xa hơn chưa nghĩa sẽ thăng và tới để đến lúc những trăng phân tay của những kẻ cuồng tin thì ít mà gương gạo thì nhiều. Sau đó đến một đại diện của nhà đại sứ Cuba, lên diễn đàn. Ông nói tiếng Tây ban Nha và diễn văn được dịch lại bằng tiếng Đức. Và đến đây mới có điều đáng nói : thích thường người thông dịch viên lại có ý lịch sử hơn điều mà vị đại biểu Cuba muốn nói, để cho vấn đề trở nên bi thảm hơn và làm cho mọi người cùng thấy cảm thù người Mỹ hơn. Vì đại khái ông ta nói : « Il imperialismo deve desapparecer!» Kẻ nào chỉ có nghĩa là : chủ nghĩa đế quốc phải bị tiêu diệt thì người dịch, dịch là : « Đế quốc Mỹ phải bị tiêu diệt » và cứ tiếp tục tương tự như thế.

Cuối cùng khi đem so sánh diễn văn của đại biểu Đông Đức và rồi đại biểu Cuba, tôi đã không nên được cười vì gần Đức đã kết án và cản trở Mỹ hơn cả người Cuba. Anh cũng là một cuộc « bao hoà » hơn hẳn vậy.

Hitler và dải kỷ niệm của Nga tại Treptow

Sau cuộc biểu tình, chúng tôi đi thăm Hitler và dải kỷ niệm của Nga tại Treptow, ngoại ô Đông Bá Linh.

Di tích của Hitler hiện nay chỉ còn lại cái hầm trú ẩn, nơi mà ông đã sống những ngày cuối cùng của đời mình. Hầm trú ẩn được xây ở trong dinh của Đức (Reichsaer) đã 500 thước. Dinh đã bị san thành bình địa và còn lại cái hầm cao như một ngọn đồi nhỏ có mọc um tùm, được rào quanh bằng một hàng rào gấy thép gai và do hai người Nga canh gác. Vì là cả chỉ có vậy, những gì thuộc về con người đốc nhất của thế giới, Đức đã cố tình xóa đi cả thứ giết Hitler đến đâu chẳng nữa khi đi qua, nhìn thấy tấm chắn, chắc cũng không khỏi ngậm ngùi !

Đại kỷ niệm của Nga ở Treptow là tất cả những gì còn dính dáng đến Staline ở Đông Đức sau khi con đường Stalinallee được đổi thành Karl Marxallee. Nơi đây Hitler dinh dinh cho mình, công việc đang tiến hành nửa chừng thì Hitler chết, quên cả việc trả tiền cho nhà thầu ! Staline đến « ngự » vào chỗ kẻ thù cũ. Nhưng Staline cũng bị bắt cóng.

Cầu « tình sử tai thiên » lại một lần nữa tự mạn về sự hầu lý của nó.

Đời sống hàng ngày tại Đông Bá Linh

Đất và tế nhạt là hai nét chính của cuộc sống hàng ngày tại Đông Bá Linh. Cái gì xảy đến cũng như vậy. Bớt một cân gói 10 Mark, trong khi cách đó 500 thước, bên kia bức tường, 1 cân bớt giá có 7 Mark (1 Mark bằng 15 đồng v.v). Cái bánh mỳ 10 Pfennig (1 Mark : 100 Pfennig) về lương bổ bằng 3/4 các ở Tây Đức, cho phần thì... xin miễn phí bánh. Một bữa cơm xông công phải trả 4Mark trong khi với 2 Mark người ta có thể ăn ngon hơn ở Tây bắc Linh.

Người ta hoạn quá, thịt thà, quần áo...tất cả những thứ cần thiết cho cuộc sống hàng ngày đều đắt hơn Tây Bá Linh ít nhất là 1/4. Đến những đồ dạc xa xỉ thì tỷ số có thể lên đến 3 hay 4 lần, 1 chiếc xe hơi hiệu Wartburg giá từ 12000 mark đến 16000 Mark, trong khi chiếc Volbswagen, một loại xe tương tự với nó ở bên kia chỉ có từ 4500mark đến 8000 mark ấy là không kể những xe hàng «luých» của Nga như Tatra hoặc Zas, giá lên đến 90000 mark (Mercédès kiểu mới nhất giá có 50.000 Mark)

Cũng vì duyên cớ nầy nên đi một buổi chiều trên con đường Karl Marxallee (tên cũ là Stalinallee), một con đường Boulard của Đông Bá Linh, tôi không làm sao tìm được một mẩu nước hoa phẩm phất từ mái tóc thiếu nữ nào.

Đông phố đầy biểu ngữ, có quá và những hình ảnh tuyên truyền. Cuộc sống của người dân tầm thường, lặng lẽ. Họ cũng cười, cũng nói, nhưng trong sự cười nói, có một cái gì như gượng gạo, một cái gì như e ngại, một cái gì như che đậy ý tưởng cùng cử chỉ của họ. Một người dân bà mang cỏ phát cho, dám biểu tình, nói lên tôi : «Ở bên nầy tất cả các sinh viên đều có học bổng, không có ai thất nghiệp, chúng tôi sống rất đầy đủ ». Nhưng ánh mắt và giọng nói của bà ta không cho phép tôi tin. Đến khi tôi hỏi, « Nếu vậy chính phủ xây bức tường làm gì ? » thì bà ta yên lặng nhìn xuống đất và trả lời, Chỉ một điều đặc biệt : tất cả những gì thuộc về văn hóa như về xem hát, chiếu bóng báo chí, sách vở đều rẻ là vô cùng. Nhưng tiếc thay người ta không đủng sách vở để thay thế cho bánh mỳ, khoai tây hay bơ dược.

Thuốc lá của TâyĐức được « hâm mộ » đến một mức độ không thể tưởng tượng được. Đang đi, đu khách sẽ bắt kỳ lúc nào bị 1 người nào đó, tiến đến gần chào hỏi lễ phép rồi đi ngay vào đề : « Ông có thuốc lá của bên kia không, xin bán lại cho tôi ? » Hoặc : « ông có thuốc lá không, cho tôi xin một điếu ! » Đối với những người sau nầy, nếu bạn đưa bao thuốc ra, họ sẽ không ngần ngại rút 2 điếu một lần : điều hình là người bán sẽ số ngồi ở cửa ga Friedrichsbahnhof. Tôi viết lại những người nầy không phải với ý khinh bỉ họ, nhưng với mục đích để quý vị rõ thế nào là sự tiền bộ của chủ nghĩa.

(Còn nữa)

NHẮN TIN

Cần biết tin các bạn Nguyễn hữu Ích, Trần nguyên Chiêu, Nguyễn văn Tử, Trần xuân Lợi và gửi về Trần Khang.—Việt cho Minh. Tubingen. Schickhardstr. 9 Allemagne.

CHA CÁ
THĂNG-LONG
20 Phan thanh Giản Đakao
SAIGON

THƠ VÀ THI NHÂN

Đêm vui trần tục

Trăng trốn nhà mi đến với thuyền
Bên khuya vàng sắc gấm Tân-xuyên
Tử cung ngọc xuống nơi hồ hẹn
Thiên cổ trần hoa kiếp sống tiên ?

(Thơ nhị thập bát tú)
TRẦN-XUÂN-DŨNG

Sức mạnh lòng thương

Đặt lấp lên đây nết nói nồng
Nằm sâu xác lạnh biết gì chăng ?
Trên kia tóc xoã diện người vọ
Tiếng thét như cao bật nấp sáng !

(Thơ nhị thập bát tú)
TRẦN XUÂN DŨNG 11-62

Một giấc ngủ

Mùng vén trăng thả chim trong giấc ngủ
Cánh tay choàng dĩ vãng ngập trăng sao
Nghe ám hương bay dì từng nhịp thở
Dưới chân giường con mọt cắn mòn đau

Đèn vụt tắt để trả hình ngọn nến
Cháy trong lòng thần tượng mới bồi thơ
Trang sách mở nửa chừng rồi vội khép
Tiếng em vào thăm thẳm mắt thu xưa.

Gối nghiêng lệch nửa mai đầu tóc rối
Một đêm buồn canh gián đập tường khuya
Chợt vùng dậy trong hơi mên áp-ủ
Gió quợt vào cửa sổ lồng nàm nghe.

Trần vàn mực bốc lên mùi đất ẩm
Bóng đi thăm cỏ quái ngân lòng đêm
Mắt nhậm lại nhưng nhớ con ngất nghểu
Đang quờ tay gỡ ấn vải mái tranh chim...

Tiếng lá chạy trên hiên đòi rét mướt
Vũng sương mù mùa sửa đặc lung lay
Con trăng úa dã quang khôn nằm ngủ
Nửa chân trời ngã ngửa cả đêm nay.

VŨ-HỒ

Sám hối

Từ vô thủy đã si mê
Yêu thân phù thế đi về tù gian
Vừa sinh ra đã suy tàn
Bầu xuân chớp mắt nhẹ vàng cuối thu
Quê nào xem kém nhân tu
Nguyện xin sám hối đền bù kiếp sau
Với trong biển lệ xanh mầu
Xót cho thân chốn mê lầu đọa đày
Duyên trời dăng đặc buồng vây
Hóa thân giấc bướm theo ngày tháng đi
Mai sau cát bụi còn gì ?
Còn riêu thái cỏ xanh rì đợi đương...

PHƯƠNG THƯ
(Phạm Kim Long)

LỜI BÀN CỦA VŨ HOÀNG CHƯƠNG

Bạn TRẦN-XUÂN-DŨNG lần này gởi với thi đàn 2 bài thơ NHỊ THẬP BÁT TÚ khá thành công ; bài trên tả nữ thần nhàng, cảm hứng tự nhiên lắm, bài dưới có những từ-ngữ dùng mạnh và gây xúc động tới cao độ. Bạn VŨ-HỒ lần này mở tả một giấc ngủ kinh hoàng ; 4 câu cuối bài thật thi vị. Bạn PHƯƠNG-THƯ với thể lục bát cũ điển dã diễn tả được khá trung thành những khắc khoải của một lớp người trẻ. Bài SÁM HỐI không cần đến những « danh từ lớn » (người ta cũng gọi là « danh từ triết ») mà vẫn có dụng nhiều suy tư.

MỘT HỌA SĨ VIỆT-NAM THÀNH CÔNG

ở Ý Đại Lợi, trung tâm nghệ thuật hội họa

✱ Các nhà phê bình hội họa và báo chí Ý đã khen ngợi họa sĩ PHẠM TĂNG, bước vào trường hợp vô-thể với những nét độc đáo : xử dụng căn bản huyền bí Đông Phương, trình bày được thiên nhiên với nội tâm rung cảm, và có kỹ thuật đặc biệt về chất sơn.

Kể từ ngày họa sĩ Phạm Tăng tạm rời mục bì họa chính trị của báo Tự Do đến nay, đã được 3 năm. Ông du học đã luyện tài thêm ở LaMã, nơi được tôn là Thủ đô của nghệ thuật hội họa toàn thế giới.

Ông đã đạt được kết quả khả quan trong cuộc triển lãm cuối cùng của ông tại Mã Đô Ni Ca (từ ngày 22-9-1962) ông tại « La Mã (từ ngày 31-10-1962). Ông sẽ triển lãm tiếp ở Milan (từ 24-1-1963) Prato (từ 23-2-1963) và Venise (từ 25-3-1963).

Cuộc triển lãm của ông tại La Mã đã hấp dẫn được số đông chúng đáo yêu nghệ thuật Buổi khai mạc, đã có mặt đức giám mục Ngô đình Thục, các giám mục tại Miền Điện, Trung Hoa, các đại diện ngoại giao, các danh họa và rất đông các nhà báo và phê bình gia về hội họa. Trước đây, cuộc triển lãm Firenze do ô. Thị trưởng thành phố đó khai mạc đã chiêm được cảm tình nồng hậu.

Các phê bình gia Ý đã chú ý đến những điểm sau đây :

— Phạm Tăng từng thành công ở môn họa hữu thể từ lâu.

— Ngày nay ông bước sang lối họa vô thể và cũng thành công.

— Màu sắc được xử dụng đặc biệt.

—Diễn tả nội tâm rất phong phú và hàm súc, trình bày thiên nhiên một cách huyền ảo.

— Nét đặc sắc : cần bản Đông phương hòa hợp với kỹ thuật tây phương.

— Ông lại đặc chế ra kỹ thuật mới để xử dụng chất sơn (của sơn ta) để vẽ những bức họa hình nổi.

Tốt nơn là để cho các nhà phê bình ngợi khen trong báo chí Ý lên tiếng. Những đoạn sau đây đã được trích dịch trong báo chí Ý La Mã.

Tuần báo La Fiera Letteraria (18-11)

(Tờ báo Văn chương Nghệ Thuật có tiếng tăm bậc nhất ở Ý).

... Một cuộc triển lãm riêng tất lý thú của nhà họa sĩ trẻ tuổi Phạm Tăng, trên tuổi mươi tất tài ba về nghệ thuật của ông. Các bọn phẩm của ông quy gia ao ký thuật pnù chất Vàng và chất sơn hiếm của Đông Phương, và là một cuộc hòa hợp tuánh công giữa cổ ệ cao quý của xứ sở ông, với nghệ thuật mới nhất của Tây Phương.

Hình 8. Phạm Việt Tuyển chụp cùng với mấy ông bạn da đen và đứng gần tấm biển trước « Số Các Máu Da Người đen nơi đứng sau tấm biển là tướng Rostchild, người đã tự nguyện lái xe giúp ông Tuyển đi thăm các nơi trong thành phố Phoenix một ngày.

Nhưng ở đây, theo ý chúng tôi, không phải là trường hợp một lối họa hoàn toàn trừu tượng — trái lại, đây *là một lối diễn ta rất đặc biệt, dùng « hình dáng như trừu tượng » để gợi lên cái thi vị trong trung của thế giới Đông Phương.*

Những thời gian đầy, chúng tôi từng được thấy những họa sĩ Trung Hoa, Nhật bản cố gắng hòa hợp nghệ thuật của tổ tiên họ với nghệ thuật tân kỳ Tân Phương, nhưng chúng tôi thường thấy có sự lệch lạc giữa 2 phần và vì thế mà sự hòa hợp không thành.

Với Phạm Tăng sự kiện ấy không còn. Một số những bức hoa của ông, nếu không phải là tất cả, (vì theo lối vô thể Tây phương) trong ta thấy hình những bức hoa cổ của xứ sở ông : rõng, thân uốn, những bông hình quai dị và sống rực, sức tích như những chất men và quý giá, nhưng mẫu như những đồ trang sức.

Trong sự hòa hợp Đông Phương cổ và Tây Phương mới mà ông đã cố gắng theo, hoa phẩm của Phạm Tăng đã hoàn toàn hẳn, đối với chúng tôi, Hoa phẩm của ông là thức hoa phẩm trang hoàng có một ý nghĩa rộng hơn là tánh chất thanh tú của cái đẹp, trái lại, đó là một sức biểu lượng nội tâm rất sống và hoàn hảo.

Nhật báo Il Secolo D'Italia (14-11-1962)

... Những hoa phẩm của Phạm Tăng rất hoà hợp trong các mẫu đồ rực rỡ. Trong các hoa phẩm đó, người ta thấy cả lệ huy hoàng của ĐôngPhương ở khí hậu nhiệt đới — những mầu vàng, những mầu bạc và những mầu nâu ao ra một sự tối ám mơ hồ, những bóng đen chìu nặng lượn lờ như trong một rừng tre huyền bí, những hồ ao rớt nên quý giá trong chiều tối. Có những hoa sĩ ViệtNam khác tưởng trong những bầu trời ấy theo mầu đen hay vàng rực, trên đó họ vẽ nổi bật những cây nhiệt đới khác. Nhưng Phạm Tăng biến đổi những hình ảnh và chỉ để lại cho chúng một chút rằng buốc nhẹ nhàng với sự thấy. Đó là những hình soay chân ốc, những đường chen nhau và khắc nổi giao hoà trong những rừng cây quái lạ.

Tuần báo Vita (20-11-1962)

Sau thời kỳ đại lâu thành công về lối hoa hữu thể hoa sĩ VN Phạm Tăng bây giờ đưa ra tác cuộc trưng bày ở phòng triển lãm Numero một loại hoa diễn tả hoàn toàn từ nội tâm. Những người ta có thể coi rằng công trình của ông được quan niệm theo thiên nhiên bởi vì những hình ảnh không phải làm nảy ra một tư tưởng trong lòng mà tạo ra một thái độ trong tâm trạng liên quan với thiên nhiên.

... Những bức sơn của Phạm Tăng — những thân thuộc quý giá và huyền bí, thật vậy, đã trở nên những kết quả của sự tưởng, có hình thái vượt ra ngoài sự hiểu biết của con người : những cuộc sinh hoa muốn mầu của người chất của vũ trụ hay những cuộc nảy mầm từ những lòng biển sâu. Hiển nhiên ý định của Phạm Tăng là khám phá lại các nguồn gốc của vũ trụ, nguồn gốc của con người, bằng cách theo tâm tư mơ màng Theo Jacopo Recupero, đó là loại hoa mới ra những vườn hoa huyền bí của nghệ thuật Đông phương.

Không nên quên rằng Phạm Tăng không đi vào khuynh hướng trừu tình và vào sự đổi thay liên miên mà chất sơn luôn luôn thúc đẩy tôi—dùng là ông hướng đến một cái nhìn rõng rất hơn của hoàn vũ, ông làm việc trong giới hạn một sự thái mới, bằng sự trang điểm của thế nghệ thuật trong đó người ta thấy số sự biểu biết thiên nhiên và ảnh hưởng đầy thi vị

(Xem tiếp trang 4)

Hình hoa sĩ Phạm Tăng cạnh chụp chung với ông Thị Trưởng ở Firenze trong bưa khai mạc cuộc triển lãm của họa sĩ. Họa sĩ Phạm Tăng đã được mời kỷ vào cuốn sổ vàng của thành phố này.

Một ngôi Chùa mới tại Luân Đôn

Ngày 28 tháng 10, tại Luân đôn có lâm lễ khánh thành ngôi chùa đầu tiên thiết lập tại Anh cho các phật tử nói tiếng Anh. Phật tử các nước Miến Điện, Cam bốt, Thái lan và Việt nam có sang dự lễ.

Ngôi chùa đặt tại một ấn nhà tuổi Nhiệp ch an que mâu trang ở đường Hampstead do hội Sangha mua lại với số tiền do một nhà hảo tâm và danh tiếng. Trong số các đồ trần thiết có một chân tượng đức Phật bằng ngà cổ 1.500 năm với một tâm thân lịa thêu do đức Đa Lai Lama tặng.

Chùa sẽ dùng làm nơi tịnh tâm học đạo và là nơi các tăng sai trụ trì chỉ dẫn các đệ tử Anh tiếu hiểu đạo lý và giải quyết các vấn đề cá nhân. Sư cả là Tì Kheo Ananda Bhodi, 31, người Gia Na Đại, quy y cách đây 10 năm chỉ dùng theo học làm mục sư Baptist.

Hội Sangha hy vọng nâm tới sẽ thiết lập được một ngôi chùa tại miền thôn quê Anh để làm nơi tu dưỡng. Hội đã dù tiền xây nhưng còn lựa chọn địa điểm.

Ở Anh có hàng vạn Phật tử là những sinh viên cao cấp nhà kinh doanh Á và các người Tây phương theo đạo Hiện có ba hội : Hội Phật Giáo mà các đệ tử là người Âu, Hội Sangha thành lập cách đây bảy năm và Hội Phật giáo Luân đôn có một ngôi chùa mà nhiều thiện nam tín nữ đến cúng bái là người Á.

(Tài liệu Anh)

CÔNG ĐỒNG CHUNG VATICAN trong tuần qua (18-22-XI-1962)

☆ Đức Giáo Hoàng tiếp kiến Hàng Giáo phẩm Việt Nam.

☆ Bốn mục của phần nhập môn lược đồ Phụng vụ đã được chấp thuận sau khi sửa đổi.

☆ Đại diện các Giám mục Việt Nam, Đức Cha Phaolô Seitz (Kontum) lên diễn đàn trong phiên họp XXII.

☆ Phiên họp khoáng đại XXV, ngày 23-XI-62, sẽ khởi sự bàn về báo sách, radio, xinê và vô tuyến truyền hình.

Dưới quyền chủ tọa Đức Hồng Y Normando Tom Gilroy, Tổng Giám mục Địa phận Sydney (Úc châu) sau Thánh lễ do Đức Cha AnnônBaranak Tổng Giám mục Poznan (Pologne) và sau lễ nghi suy tôn Phúc ấm do Đức Cha Lorenzo Bianchi, Giám mục HongKong, phiên họp khoáng đại XXI đã khai mạc đúng 9g sáng thứ bảy 17-11-62

Đức Cha Periele Felici, Tổng Bí thư Công đồng đọc phần nhập môn của 1 cơ đồ «Phụng vụ » mà đã được sửa đổi theo ý kiến các Nghị Phụ, rồi Đức Hồng Y Giacobi Lercero Tổng Giám mục Bologne, và Đức cha Guise Martin Giám mục địa phận Nicellet (Gia nã đại), cả hai thuộc Ủy ban Công đồng về phụng vụ, đã đọc bài phúc trình về công việc sửa chữa. Đang khi ấy các Nghị phụ sửa soạn bản phiếu về bốn mục của phần nhập môn Phụng vụ.

Bốn nhóm rằng lược đồ Phụng vụ đã được bàn xét trong 15 phiên họp khoáng đại, nghĩa là từ ngày 22-X đến 13-XI-1962 và tổng cộng có 625 phát biểu ý kiến trên giấy mực và 326 bằng miệng. Lược đồ nầy dài 33 trang, chia ra 8 đoạn, 105 điều.

Sau một giờ nghỉ, cuộc bầu phiếu đã có kết quả :

— về mục thứ nhất : 2.206 Nghị phụ bỏ thăm, thì 2.481 ưng, 14 cuộng và 11 không giá trị ;

— về mục thứ hai : 2.202 Nghị Phụ bỏ thăm, thì 2.175 thuận, 26 cuộng và 1 vô giá trị

— về mục thứ ba : 2.204 Nghị Phụ bỏ thăm, thì 2.175 thuận, 21 cuộng và 7 vô giá trị.

— về mục thứ bốn : 2.204 Nghị Phụ bỏ thăm, thì 2.191 thuận, 10 cuộng và 3 vô giá trị.

Tiếp đây, Công đồng đã bàn về lược đồ «Người Mục khải», Người bảo phải bàn xét cho sâu rộng lược đồ này, kẻ nghĩ nên sửa lại hoặc thay thế hẳn bằng một lược đồ khác. Lý lẽ cả hai cung trong tư thế những cuộc phát biểu ý kiến trong hai phiên họp trước đây. Không ai chối Thánh truyền là Nguồn Mạc khải, nhưng hai lượng tư tưởng hoàn khác nhau về cách phối hợp giữa Thánh Truyền và Thánh sinh. 7 Vị Hồng y và 11 Tổng Giám mục, Giám mục đã phát biểu ý kiến tiêm nay và phiên họp kế tục vào lúc 12 giờ 15.

Theo chương trình triển yết, Chúa nhật 18-XI-62 Đức Thánh Cha Giôan XXIII đã tiếp kiến Hàng Giáo phẩm Việt - Nam tham dự Công đồng Chung Vatican II. Ngày hôm trước Đức Giáo Hoàng đã tiếp kiến các Giám mục Hoa kỳ và Hy lạp.

Phiên họp khoáng đại XXII đã khai mạc hôm 19-XI-62 để bàn về lược đồ « Nguồn Mạc-Khải. Cũng như các ngày trước hôm nay 0 Hồng y và 12 Giám mục lên diễn đàn, trong số có Đức Cha Paolo Seitz thay mặt các Giám mục Việt Nam. Các Ngài trụ ý đến cách trình bày Nguồn Mạc khải hơn là những cuộn lý của lược đồ nầy mà mọi người đều công nhận. Hơn nữa các ngài cũng đề cập tới vấn đề có nên bàn những điểm hiện nay còn đang tranh luận ở các trường Thần học. Nhiều lần các vị cũng nhắc tới mục đích của Thánh Công đồng nếu ta, tức là thánhhóa giáo sĩ giao dân và liên tiếp với anh em ly khai, cho nên trình bày cuộc lý cách tế tệt, oon sự em dịu và bác ái Cố vị đề nghị xin hoãn việc bàn xét lược đồ đến khoa hai của công

(Xem tiếp trang 4)

LÁ THƯ TÂY ĐỨC

NGƯỜI VIỆT-NAM ĐẦU TIÊN

vượt bức tường... để sang Đông Bá Linh

✱ Bức tường và những nấm mồ.— Tôi đi xem biểu tình ủng hộ Fidel Castro.— Cái hàm của Hitler và đài kỷ niệm Nga.— Những cảnh sống kỳ dị.

Bài của HÀ NGỌC MINH

L.T.S — Vì bận nhiều công việc nên kể từ sau bạn Hà ngọc Minh sẽ ngưng việc đăm nhận mục Lá thư Tây Đức. Một sinh viên khác ở Tây Đức, anh Nguyễn hoàng Quân, sẽ tiếp tục trình bày với quý vị độc giả của Tự Do những nét chính ở Tây Đức. Đây là một bài đặc biệt của bạn Hà ngọc Minh.

Tôi vượt bức tường

Check Point Charlie. — Check Point Charlie nằm ở đầu đường Friedrichstrasse, là một trong sáu cửa của bức tường Bá linh, mà chính phủ Đông Đức mở cho người ngoại quốc ra dân Tây Đức (riêng dân Tây Bá linh bị cấm) vào nằm Đông Bá Linh.

Xe của tôi đậu ở trạm kiểm soát của chính quyền Đông Đức, một cánh sát Noan Đan (Vopo) ở ngoài trong nhà. Thấy tôi gạm một điều xì-gà quá lớn, ông ta hất hàm :

— Này cậu bé kia (đối với một người Á) thì một ngày Á 24, 25 là chỉ độ 17, 18 oa). Cậu xiêm được ở đâu điều xì gà quá lớn vậy ?

— Willy Brandt tặng đấy ! tôi đáp.

— Ở nước cậu có xì gà không ?

— Sao lại không ! Trái lại ở đó, lớn và ngon hơn xì gà này nhiều.

Anh cảnh sát buột miệng :

— Đồ tư bản !

Mấy anh bạn người Mỹ đi cùng với tôi cười phá lên, làm anh cảnh sát cũng ngượng nghịu quơ theo. Sau khi làm thủ tục thông hành xong, chúng tôi được phép vào khu vực của chính quyền cộng sản. Xe không tôi vượt qua bức tường dày 1m50, cao 1m80 ngăn Bá linh ra làm hai. Những chưa nết sau bức tường đó 50 mươi, còn một hàng rào bằng gai đường tấu cắm xuống đất và thò lên khỏi mặt lưỡng độ 50 phân và sau hàng rào này còn 2 ụ bê tông cây trên mặt đường (biện phápnày để tránh những vụ vượt bức tường bằng xe, có sau khi 2 người thợ dùng 1 xe vận tải đâm đổ một khoảnh tường để trốn sang Tây bá linh)

— Có mọc cảnh hoa chăng mới vượt bức tường này : tôi nói.

— Ấy vậy mà dân ĐôngBá linh vẫn vượt được đấy. Họ không có cảnh để bay qua thì họ chui dưới bức tường. Anh tài xế xe tôi đẹp. Rồi anh ta kể cho chúng tôi nghe chuyện một thanh niên Tây Bá linh đánh cược với các bạn là sẽ qua Đông Bá linh trước mặt Vopo (Cảnh sát nhân dân). Không những anh ta qua được, mà còn giúp được 26 người từ gia thân ở đường cộng sản. Rất lần thứ nhì anh ta bị bắt và bị tòa án Đông Đức kết án 2 năm tù.

Bức tường ở nhục

Nói đến BáLinh thì dù muốn hay không cũng phải nói đến bức tường. Dù sao thì từ ngày 13.8-1961 nó đã vạch một vết than đậm vào những trang sử của dân tộc Đức. Về phíaĐông Bá linh không một ai được việc đến gần bức tường ra lại có đến được gần cũng vô ích, vì đáng sau bức tường bê tông chính phủ Ulbricht lại choáng thêm một bức rào bằng tôncaoOm với mục đích không cho dân Đông Bá Linh nhìn sang Tây Bá Linh.

Nhìn từ phía Tây Bá Linh thì bức tường là một đài kỷ niệm hay đúng ra là một nấm mồ vĩ đại của những con người khát tự do. Dọc theo bức tường nhan nhản những cây thánh giá chôn ngay tại chỗ những người đã chết vì muốn vượt nó, vì muốn tìm ở bên nầy bờ không được tự do.

Tiếp đây, Công đồng đã bàn về lược đồ «Người Mục khải», Người bảo phải bàn xét cho sâu rộng lược đồ nầy, kẻ nghĩ nên sửa lại hoặc thay thế hẳn bằng một lược đồ khác. Lý lẽ cả hai cung trong tư thế những cuộc phát biểu ý kiến trong hai phiên họp trước đây. Không ai chối Thánh truyền là Nguồn Mạc khải, nhưng hai lượng tư tưởng hoàn khác nhau về cách phối hợp giữa Thánh Truyền và Thánh sinh. 7 Vị Hồng y và 11 Tổng Giám mục, Giám mục đã phát biểu ý kiến hôm nay và phiên họp kế tục vào lúc 12 giờ 15.

Theo chương trình triển yết, Chúa nhật 18-XI-62 Đức Thánh Cha Giôan XXIII đã tiếp kiến Hàng Giáo phẩm Việt - Nam tham dự Công đồng Chung Vatican II. Ngày hôm trước Đức Giáo Hoàng đã tiếp kiến các Giám mục Hoa kỳ và Hy lạp.

Phiên họp khoáng đại XXII đã khai mạc hôm 19-XI-62 để bàn về lược đồ « Nguồn Mạc-Khải. Cũng như các ngày trước hôm nay 0 Hồng y và 12 Giám mục lên diễn đàn, trong số có Đức Cha Paolo Seitz thay mặt các Giám mục Việt Nam. Các Ngài trụ ý đến cách trình bày Nguồn Mạc khải hơn là những cuộn lý của lược đồ nầy mà mọi người đều công nhận. Hơn nữa các ngài cũng đề cập tới vấn đề có nên bàn những điểm hiện nay còn đang tranh luận ở các trường Thần học. Nhiều lần các vị cũng nhắc tới mục đích của Thánh Công đồng nếu ta, tức là thánhhóa giáo sĩ giao dân và liên tiếp với anh em ly khai, cho nên trình bày cuộc lý cách tế tệt, oon sự em dịu và bác ái Cố vị đề nghị xin hoãn việc bàn xét lược đồ đến khoa hai của công

(Xem tiếp trang 4)

HOA-KỲ THOÁNG QUA MẮT MỘT NGƯỜI VIỆT

(Tiếp theo trang 4)

trong nền dân chủ Mỹ, nên nhiều người đã tìm đủ mọi cách để mua chuộc bà tiên có nhiều phép lạ đó. Quảng cáo thương mại, nhiều khi rất lố, là một hình thức qui lụy bà tiên dư luận : Tôi đã mấy lần thử ngồi xem vô tuyến truyền hình, nhưng không bao giờ chịu đựng nổi một giờ đồng hồ, trừ một lần xem cuộc đấu đá cầu giữa 2 đội Dodgers và Giants (tôi sẽ xin kể truyện này trong mục dịp khác). Mới tì dụ hiện nhiên về hiện tượng cái dở làm khi lẫn lộn với cái hay :

Lá phiếu của một người hiểu biết như một vị giáo sư đại học già cả không ngoan cùng chỉ nặng bằng lá phiếu của một cô bán hàng bé bỏng đại dột !

Nhưng, xét cho cùng kỹ lý, tôi vẫn lấy làm mao mức hãng khỏi khi chứng kiến những lưỡng sống dân chủ đang lên những kỷ bậu tiêu trong những dịp vận động tranh cử hoặc trong những kỷ bầu cử. Và tôi đã tự hỏi : tại sao dân chúng Hoa Kỳ say mê dân chủ như thế ? Tôi thiết nghĩ có lẽ là vì mấy lý do chính sau đây : Dân chúng Hoa kỳ là một giống người đặc biệt, thuộc nhiều chủng tộc khác nhau, từ nhiều địa phương khác nhau mà tới ,Mỹ để lập nghiệp và dân đã sinh sôi nảy nở ra : nào Anh, nào Ái, nào Pháp, nào Đức, nào Nga Ly, Thụy Điển, nào Tàu nào Nhật, nào da đen, da đỏ v.v. Chính vì thế mà ở Hoa Kỳ không hề có vua, không hề có quý tộc, với những tập tục nặng nề của nền quân chủ, của chế độ quí tộc. Ở Hoa kỳ, xã hội không có những giai cấp rõ rệt, vững bền với những đặc điểm đặc thù của các giai cấp ấy, bởi lẽ Hoa kỳ là một xã hội mới do những nhóm người từ chống lập lên với hai bàn tay và tiền rỉ của họ; những người khai sơn phá thạch ấy đã vượt từ chỗ trắng tay lên hàng triệu phú, lại cũng có khi từ hàng triệu phú lao mình xuống chỗ chân lấm tay bẩn, và con cháu của họ ngày nay cũng vẫn còn giữ được ít nhiều cái tinh vô giai cấp của tổ nên.

Tôn giáo cũng không hề trở thành một quyền lực biấmdung vì từ khởi thủy dân chúng Hoa kỳđã có tinh thần khoan dung mà họ giữ gìn như một di sản quí báu : người ta tất kính nể các giới tu hành, nhưng các người tu hành không hề có ý làm lộng lòng tin của người dân để trục lợi trong lãnh vực phàm tục. Từ khởi thủy Hoa kỳ là một liên bang mà mỗi tiểu bang là một nước, cho nên mặc dù người dân Hoa kỳ rất có tinh thần công dân và tinh thần kỷ luật, tinh thần trách nhiệm, nhưng chính quyền liên bang và các chính quyền tiểu bang chia sớt ảnh hưởng với nhau, thành ra không có ai có thể nuôi ảo tưởng thì hành chính sách độc thì.

Ở Hoa kỳ, chính các cá nhân và các nhóm người đã dẫn dân lập nên xã hội, kể từ các chiến binh, các lữ đoàn, cho đến các xí nghiệp, các công ty, các nông trại vv... thành ra mỗi một nhóm, mỗi hội, mỗi công ty, mỗi đoàn thể, mỗi ấi hữu, mỗi nghiệp đoàn, mỗi giáo hội, mỗi câu lạc bộ vv... đều có ít nhiều tập quán, tự lệ, truyền thống, làm cho xã hội Hoa kỳ có muôn ngàn sắc thái khác nhau mà trên hết thảy chỉ có một sắc thái chung là sắc thái dân chủ.

5) Đặc điểm thứ hai của người Hoa kỳ là ở chỗ phần đông dân chúng rất ham mê làm việc. Đó là điều nhận định thứ năm mà tôi muốn nêu ra ở đây.

Với con mắt của một người Việt, tôi nhận thấy người Hoa kỳ có nhiều điều khác hẳn người Việt Nam. Tôi nói khác chứ không nói hay dở, hơn kém nhau. Chẳng hạn : Một hôm ngồi nghỉ chân ở một công viên trước cửa Tòa Bạch Ốc tôi đã thấy đủ hạng người già cả, trẻ cả, đàn ông cả, đàn bà cả, kẻ xem ra sang trọng, người trông vô tâm thường, lần lượt đi qua và ghé miệng uống nước ở một cái vòi nước công cộng. Đặc biệt nhất là khi có con chim sẻ sa tới uống nước tại cái vòi ấy thì 1 người đi đường, xem ra có vẻ vội vã, đã dừng chân lại trước cái vòi nước ấy để 2thước để nhường cho con chim sẻ uống xong thì mới tiến tới. Tại các công sở, nơi các cửa hàng, khi lên xe, lúc đợi vào xem hát hoặc chờ vào xem tác Bạch Ốc v v ... người sắp hàng nối đuôi nhau có khi dài tới hàng cây số, mà chẳng rít lả bình tĩnh, tuy trong bụng nhiều người chắc cũng không phải là không sốt ruột. Đi trên các xa lộ, thỉnh thoảng các xe đu lịch hay các xe buýt chạy đường trường lại phải dừng để lấy vé, rồi nộp tiền cho những người đã kiểm thiết những con đường ấy, ở nhiều nơi muốn đi làm cái gì, bất cứ, như đi hớt tóc, người ta cũng phải tới trường để học để thi cố tốt nghiệp, có bằng cấp tử tế thì mới được hành nghề. Rất nhiều người Hoa kỳ thường phải lo lắng vấn đề nâng cấp quê trong khi ở nước ta chẳng hạn thì phần đông nhẹ cần quê. Một khác người điều khác là mà tôi đã đặc biệt chú ý là ở các công viên, trên những chuyến xe chuyển tàu đu lịch, thường thường chỉ có ông già bà cả hoặc con nít và thiếu niên mới có một vài người trẻ tuổi khoẻ mạnh, mà thường là những đôi vợ chồng trẻ mới cưới; Những người trẻ trung khoẻ mạnh phần đông mác bận công việc, hoặc học

(Xem tiếp trang 2)

NÓI HAY ĐÚNG

Đặt vấn đề với ô. Nguyễn v. Trung

(về văn học và chính trị)

(XIV)

Chúng tôi đã mội lần được ngạc nhiên nghĩ rằng ông Nguyễn văn Trung chưa từng đọc chính báo Nam Phong có lẽ chỉ biết vân nghiệp của Phạm Quỳnh qua Thương Chi Văn tập, khi thấy ông viết: «tờ N.P. ra đời, Martyr chủ nhiệm, Phạm Quỳnh chủ bút»... Tôi đây, ông Trung lại tỏ rõ không đọc Nam Phong. Xuyên qua lời lẽ lập luận trích dẫn trên, độc giả ai cũng phải cho rằng Phạm Quỳnh khôn khéo, sợ lộ hình tích «tay sai của Pháp» nên trước hết đã tỏ ra «có vẻ yêu nước» để gây tin nhiệm với quốc dân, rồi sau đó, kín đáo ca ngợi tin, mới tích cực tuyên truyền cho Pháp, đầu độc thanh niên, như bài khảo luận nói trên.

Bài Khái luận về văn sinh học thuật nước Pháp mở hai lần ông Nguyễn văn Trung lấy làm dẫn chứng, thực ra hoàn toàn không như ông đã tưởng, nó đã được in ra ngay trong số ra mắt của Nam Phong, phát hành đầu tháng 7 năm 1917, mục Luận Thuyết. Như thế đã rõ, ông Nguyễn văn Trung đã có tính hau hau ý mắc câu lái ngay biện. Nghiên cứu kỹ những bài viết của Phạm Quỳnh theo thứ tự thời gian, người ta mới thấy cái lập trường tư tưởng của Phạm Quỳnh càng ngày càng tỏ rõ người ta mới hiểu chỉ hướng dẫn dạn cho dân làm bao cũng như làm chính trị của Phạm Quỳnh. Trên thay nữa ở vòng dưới đoạn Phạm Quỳnh đã chưa nói đủ ra làm đủ những dụ định của ông.

Có Đông Dương tạp chí, Nam Phong Tạp chí mới có Tự Lực Văn đoàn. Có Đông Dương tạp chí, Nam Phong tạp chí mới có Phong Trào Truyền Bá chữ quốc ngữ. Đó là những thành quả hiển nhiên của công trình phát dưỡng mở lối gây dựng bởi những người nhiệt thành với quốc văn buổi ban đầu.

Chúng tôi cho đọc được ông Nguyễn văn Trung phân tích, chỉ rõ đâu là những hậu quả văn học, chính trị tai hại gây ra bởi Phạm Quỳnh, như ông đã nhắc đi nhắc lại sau khi tuyên bố đi, tuyên bố lại sự có thâm quyền xử án của ông. Nhưng cho tới đông chót, chúng tôi không hề được biết "!... Điểm then chốt của oán đề đặt ra không được ông giải đáp. Chúng tôi chỉ được thấy ông say mê với giả quyết của ông qua và thiếu nhà đã đết với những của ông đã nhắc trước ông cũng như đối với ngay cả Bộ nhà làm văn học trước ông cũng như đối với ngay cả Bộ quốc gia đục và học giới hiện đại. Đây là những bằng chứng:

Bàn về ảnh hưởng của Nam Phong tạp chí, ông Dương Quảng Hàm đã kết luận:

«Về đường văn-tự, tạp chí ấy đã: a) sáp nhập vào tiếng ta nhiều danh từ triết học, khoa học, mới mượn ở chữ Nho: b) luyện cho tiếng ta có thể diễn dịch được các lý thuyết, các ý tưởng về triết học, khoa học mới.

Về đường học vấn, tạp chí ấy đã: a) phổ thông chứng điều yếu lược của học thuyết Âu tây: b) diễn đạt những điều đại cương trong các học thuyết cũ của Á đông (Nho học, Phật học...) và bảo tồn những điều cốt yếu trong văn hóa cũ của nước ta (văn chương, phong tục, lễ nghi). (Việt Nam văn học sử yếu, trang 415)

Ông Vũ ngọc Phan sau khi phân tích văn nghiệp Phạm Quỳnh, đã nhận xét: «Nam Phong tạp chí được rực rỡ như thế cũng vì được người chủ trương là một nhà văn, học vấn đã uyên bác, lại có biệt tài có lịch duyệt. Thật thế, Phạm Quỳnh là một nhà văn có thể bàn luận một cách vững vàng và sáng suốt lắt cả về mọi vấn đề gì, từ thơ văn cho đến triết lý đạo giáo, cho đến chính trị, xã hội, không một vấn đề nào là ông không tham khảo tường tận trước khi đem bàn trên mặt giấy.» (Nhà văn Hiện đại, quyển I, trang 126).

Khi cho tái bản bộ Thương Chi Văn Tập, số Tư thư Dịch thuật và ấn loát Bộ quốc gia Giáo dục đã viết trong lời nói đầu:

«Đã sách này gồm những bài mà ông Phạm Quỳnh đã khiêm nhường cho là «nhặc được». Thật ra ai đã đọc qua bộ Thương chi văn tập cũng phải nhận rằng hầu hết các bài bình luận, dịch thuật và khảo cứu của ông đều có giá trị chắc chắn. «Ngày nay, thế theo lời yêu cầu của một số đông trí thức và với sự chấp thuận của Bộ quốc gia Giáo Dục, chúng tôi cho tái bản bộ Thương Chi văn tập...»

Gần đây, L.M Thanh Lãng cũng như những phê bình giả khác đều khách quan nhận xét về Phạm Quỳnh, ưu ân Kiều... dồn ra không thể viết.

Ông Nguyễn văn Trung lớn tiếng cho rằng mọi người đều «có tình cảm đối cao Phạm Quỳnh» một cách lý lẽ, không đáng đến ở «với thái độ đề cao và ý thức» !!

Chúng tôi không phải đưa nào số đông mà cho rằng đúng, nhưng nếu quả ông Nguyễn văn Trung đã khám phá được sự thực về văn nghiệp Phạm Quỳnh, hãy lập luận cho ngay thẳng, bày giải cho phân minh, đưa chứng cho chính xác và nhất là với một thái độ xứng đáng hơn, chúng tôi vẫn sẵn lòng lắng giáo. Còn như ông lấy việc không đặt tên đường phố nào là Phạm Quỳnh để hiểu rằng mọi người cũng đều nghĩ như ngày «ôi ông cả thì chúng tôi tìm chốn tay không giám nhận.Công luận và chúng tôi tìm chốn tay không giám nhận.Công luận và thời gian vẫn sáng suốt lắm, chúng tôi tin tưởng điều đó.

Ôi ! Lời nói cho có giá trị phải là lời nói của bậc đại nhân lòng đã thôi không còn vẩn đục nữa, trí đã định hẳn rồi. Chúng ta hãy chân thành thấp hương, trai giới trong ba ngày, ba ngày chưa đủ hãy ba mươi năm, kỷ đến khi mình ba mươi ngày chưa đủ hãy ba mươi năm, kỷ đến khi mình

(Xem tiếp trang 2)

CHUYỆN LẠ THẾ GIỚI

Một hành động... ác độc

(AFP)Hôm thứ bảy tại Nashville (Tennesse Mỹ) lại xảy ra một vụ rất mới giữa đường và đa đen. Một nhóm sinh viên, trong đó có vài người đa đen, vào một tiệm ăn. Một đa đen ngồi xuống bàng.Chủ tiệm không trắng mà lại lấy một gậy thời cho ông sát vào mặt y.Liền đó,cuộc xô xát xảy ra lan cho cả hai phía cho thấp Người chủ tiệm và 2 anh nữa(1 da trắng,1 da đen)bị bắt.

Gia đình sao cũng nên cho con em đến:

TẠP CHÍ THIẾU NIÊN

THANH HOA

Chủ nhiệm kiêm chủ bút:

LÊ BÁ KÔNG

Xuất bản ngày 1 và 15 mỗi tháng
8 à 6 mau, mỹ thuật, 52 trang, giá 5đ.

ĐỀ TÀI THẢO LUẬN THÁNG 12 NĂM 1962

BẰNG CẤP và CUỘC ĐỜI

hay là HỌC ĐỂ LÀM GÌ ?

(I)

Trình bày vấn đề: THU GIANG, NGUYỄN DUY CẦN

Có nhiều bạn lạc quan, mà cũng có một số bạn rất bi quan đối với những cuộc thảo luận mà Nhật báo Tự Do đã đề xướng bấy lâu nay và hôm nay đã thành gần, như một truyền thống. Lạc quan là vì có nhiều bạn tin tưởng rằng với các ý kiến xây dựng trong các cuộc thảo luận sẽ có những cuộc vận tạo xã hội thích ứng và cấp bách, nhưng lại cũng có nhiều bạn bi quan, vì họ cảm thấy dường như ý kiến của họ đưa như con gió thoảng qua, rồi dầu đó vẫn im lìm không còn ai buồn nhắc đến.

Thiết nghĩ vẫn lạc quan cũng như vẫn bi quan đều là những thái độ không nên có. Cả hai đều biểu thị một lòng tin tưởng nơi người cầm quyền và luôn cả cái quyền tác phúc tác hoạ, tuyệt đối của họ. Ở trong một chế độ dân chủ tự do không thể có tính thần tranh nhiệm và tin tưởng một chiều như thế được. Là vì như thế, tức là chúng ta lại trở về với chế độ độc quyền quân chủ rồi còn gì, mà muốn sự nếu hay dở đều do chính quyền hay thiên số nhóm người cầm quyền lãnh đạo chỉ huy điều khiển cả, còn nhân dân chỉ có một niềm tin tưởng hay không tin tưởng mà thôi, chứ không đóng được một vai trò tích cực nào được cả. Ở chế độ dân chủ, không phải thế. Mà việc gì sự gì nên hư hay dở đều có sự liên đới trách nhiệm của cả hai bên nhân dân và chính quyền. Nhân dân, tuy có hệ thống chính trị và nhân, cần phải ý thức những vấn đề liên quan trong viện dân số nhân của mình, không được quan việc đến phó mặc cho những kẻ cầm vận mạng nhân dân định đoạt. Như thế, thật là quy hiểm cho chế độ yêu quý của chúng ta.

Chiến theo sự tham gia nông nhiệt, lâm khi xét nói của các bạn đọc bên phương đối với những cuộc thảo luận vừa qua, đã chứng tỏ rằng nhà báo cũng như quý bạn đọc thân mến đều tin tưởng rằng những cuộc thảo luận như thế có thể giúp cho tất cả mọi người (thương quả bản công việc riêng nên không đủ thời giờ suy nghĩ chung) nhận thấy rõ tầng lớn những vấn đề quan trọng của chính mình để tự mình ý thức vai trò chính của mình trong công việc xây dựng hạnh phúc cá nhân và xã hội trong đó mỗi phần phải có ít nhiều trách nhiệm và đóng thời thấy rõ bổn con đường sống tốt đẹp của mình trong trào lưu tiến hóa của xã hội, có thể giúp cho những người có trách nhiệm trong có ảnh hưởng

(Xem tiếp trang 2)

Hoa Kỳ, thoáng qua mắt 1 người Việt

(Tiếp theo trang 2)

nam: chỉ có một số người ở thành thị là biết nhảy theo lối khiêu vũ Âu Mỹ mà thôi !

Phong trục Việt Nam thật khác xa phong trục Âu Mỹ.Đây là một tỉ dụ : Hồm trước, khi ở Saint Louis, tôi có đi chơi trên chiếc tàu «Admiral» ngược dòng sông Mississipi. Một trong những điểm làm tôi bết sức chú ý là cái phong tục thích nhảy của dân chúng Hoa kỳ. Trên chiếc tàu có chỗ hàng mấy ngàn, người đi giải trí ấy; có sân để hóng gió phơi nắng, có những quầy bán các đồ kỷ niệm, có những trò chơi dành cho trẻ em, có cafeteria bán các hàng ăn uống, mà cũng có cả một tăng sân khấu và sân nhảy... ở tăng khiêu vũ này, mỗi khi bản nhạc cứ lên một bản thì giả trẻ lớn bé có biết bao nhiêu người ôm nhau hoặc giắt tay nhau mà nhảy, một số người khác đứng xem.

Tôi đã để ý thấy trong sân nhảy có những ông già bà cả mà cũng có rất nhiều trẻ em mới chỉ đỏ lên ba lên bốn...

Ở nước tôi không hề có một quang cảnh vui sống ngoạn mục như vậy.Ở thành thị thì thì có một thiểu số biết nhảy, mà ở thôn quê thì tuyệt nhiên người ta chỉ biết nhảy quan hào, quan rách mà thôi ! Nhưng tôi nghĩ rằng tôi không thể lấy thói quen của người dânVIệt Nhỉnh thường và đông đảo mà làm tiêu chuẩn để phê bình phong tục của dân chúng Mỹ được.

Tôi không biết rõ chủ đích của những người làm ra luật nói trên, mà tôi biết rằng dự luật ấy đã bị nhiều người chỉ trích mà trong dư luận chỉ trích đó có bóc Tự Do của chúng tôi. Nhưng tôi nghĩ rằng những người chủ trương luật ấy đã làm như vậy vì lý do đất nước chúng tôi đang phải chịu cảnh chiến tranh bao nhiêu thanh niên năm gai nếm mật hoặc phải lụy bình mạng sống của mình hàng ngày...

Có khi vì họ nghĩ rằng đấy là một cách chống lại với sự tuyên truyền xuyên tạc của tại cộng sản vẫn tiếu rao rằng miền Nam nước Việt chỉ thích ăn chơi mà thôi... Thực thế thì tôi nghĩ rằng sự tuyên truyền xuyên tạc của tại cộng sản có thể nó là vì lý bên, vì giới hạn. Và thực thành thì tôi cũng nghĩ rằng «nhảy», «khiêu vũ» tự nó chẳng xấu xa tội lỗi gì,nó xấu hoặc tốt là tùy ở con người...»

Tôi giải thích kết cũng đã khéo dẫy chứ, thưa quí vị!Thế mà ông bạn trẻ của tôi cứ khăng khăng không chịu hiểu, nên cuối cùng tôi cũng dành chịu mà bỏ qua !

Sở dĩ một số khá đông người Hoa kỳ có nhiều mặc cảm là vì chính họ, họ đã tự hào-một cách rất đúng, theo ý tôi ! về sự giàu mạnh của nước Mỹhoặc về tiềm lòng hào hiệp của dân Mỹ họ đã tự tì - một cách hơi buồn cười vì sự yếu đuối, sai lầm của một số người đồngbang với họ... Nhưng một phần cũng là vì thiên ha : lòng tự ái của họ nhiều khi bị đụng chạm vì những định kiến sai lầm của các nước khác. Người các nước khác nhiều khi đã suy nghĩ, phán đoán về họ với những thành kiến chủ quan. Về điểm này, tôi xin nêu ra đây ý kiến của một nhà nhân chủng học Anh, ông Geoffroy Gorer :

« Một kinh nghiệm bao trùm nhiều năm trời đã thuyết phục tôi phải tin rằng nguyên lai của những lý do bất đồng ý kiến xem ra rất nhiều giữa người Anh và người Mỹ là một thái độ độc nhất. Người Anh tỏ bày sự phân đối, sự khinh thị hay là sự giận dữ của họ khi người Mỹ không nghĩ hoặc không nói như chính họ sẽ nghĩ hoặc nói nếu họ ở vào địa vị của người Mỹ, cũng là người Mỹ thường cũng biểu lộ một thái độ hẹp hòi có chấp như thế. Hai giống người gần nhau cùng có một ngôn ngữ, cùng chia sẻ những tưởng chính trị, những luật pháp giống nhau cùng có những kho người,những dòng người giống nhau, nên hướng là sẽ ứng đáp với nhau một cách hoàn hảo, chính có thể mà họ thật cùng ở chỉ mà khi thấy điều ấy trường đó ra sai lầm.

Mặc dù có những nhân tố chung nói trên lẫn lẫu lại ảnh hưởng sâu mạnh vào các mối tương quan chính trị của hai nước, tôi tin rằng, trong các liên lạc hàng ngày, ý tưởng muốn có người Anh và người Mỹ như một hay giống nhau nhiều lắm lại thành cái ngăn trở lớn nhất cho sự hiểu biết lẫn nhau và sự hợp tác với nhau của hai dân tộ.

Trước đây hơi trăm năm, những điểm tương đồng giữa dân chúng ở Anh và ở các thuộc địa Mỹ chắc chắn là lớn hơn các điểm dị biệt. Những các biến chuyển trong hai thế kỷ vừa qua đã đưa hai xã hội biến đổi theo những chiều hướng rõ rệt trái ngược nhau, xét về sự thăm định các giá trị, về các phong tục, về quan niệm về tru của họ, và về địa vị mà hai dân đã tự chiếm lấy ở trên hoàn cầu. Nói tóm lại,họ đã chiếm được những tính cách dân tộc chứng trung hay ta một hình ảnh thuộc loại trái ngược nhau rất nhiều. Đó là những điều khác biệt cần bàn. Tôi không có ý thiết lập những bản so sánh và thể làm mích lòng bất cứ một ai về những tính tình và những tập quán của hai dân tộc. Chỉ có những người dân tính nhỏ có đầu óc quá hẹp hòi mới dám coi là « xấu » hoặc là « tồi tuồn » việc người Tây mà tang phục màu trắng,bởi vì chưng ta mặc tang phục màu đen,và hai phong tục một đen và màu đỏ trắng đều ông đáp cho cùng một mục tiêu xã hội. Chúng ta chấp nhận những vì thích về đồ ăn thức uống khác nhau của các nhóm người khác nhau mà không cam thấy một sự công phẫn luân lý nào. Chúng ta có thể khó chịu khi thiên hướng chúng ta phải ăn những cái mà các xã hội khác ưa chuộng, nhưng ta lại đâm nghĩ là « xấu » là « tồi tuồn » cái thứ của người Tàu thích ăn tổ yến, của người Eskimaux khoái ăn thịt con hải cẩu thối, hoặc của dân bản xứ Úc châu chuộng những con sâu trắng ? và ai trong chúng ta lại chịu là hợp lý chuyện những người theo đạo Hồi giáo rửa chân ta ở chúng ta ở chỉ lợm, hoặc chuyện người Hindous khinh bỉ chúng ta ở chúng ta ăn thịt bò ? Thế mà chúng ta có khuynh hướng đánh rơi mất cái trị phán đoán không thiên giả trí luận lý, liên quan tới những mối lo sự và những niềm mong ước, về cách quan niệm hoặc tốt giải thích hoàn tủ, liên quan tới thói quen đưa ra ánh sáng hoặc lẩn tránh ở trong đêm đề nấy khuất. Chúng ta nghĩ rằng chúng ta luôn bề đúng chỉ có những tập tục của chúng ta là tốt mà thôi ; rằng tốt cả những cái khác đều xấu, hoặc có phần nào tốt chăng thì cũng chỉ tốt tùy theo cái mực độ mà chúng giống với các tập tục của chúng ta chúng ta có lẽ tìm cách bắt buộc mọi người phải nhận một cái tiêu chuẩn đặc nhất ; chúng ta chơn chương cụ hung ta gian đối khi các dân tộc khác hành như không chịu nhận những sự thật mà chúng ta coi như là chính sự hiển nhiên ».

(Les Américains, bản dịch của Hélène Claireau Calmann — Lévy, 1949, trang 9-10)

Những ý kiến trên đây của nhà nhân chủng học người Anh về người Mỹ, theo thiển ý tôi, rất có giá trị. Về những sự hiểu lầm giữa người Mỹ và nhiều giống người khác nữa,cũng thế.Người mách cho sự hiểu lầm nầy là do mặc cảm tự nhiên của các giống người khác đối với người Mỹ : Điều đáng nói là ở chỗ nhiều người Mỹ quá nặng mặc cảm, quá sợ các giống người khác hiểu lầm họ và, ngược lại, các giống người khác cũng quá nặng mặc cảm đối với người Mỹ bởi vì họ cần có vào « người Mỹ trừu tượng » để các ngôn nhân tạo ra để mà gán thiếp với người Mỹ thôi !

Chính cái bản không khí mặc cảm một phần tự chính một số người Mỹ tỏa ra và một phần do dự hiểu thiên lệch bam trùm lên người Mỹ, mà nhiều vấn đề nội bộ của Hoa kỳ và nhiều vấn đề quốc tế liên hệ tới Hoa kỳ đã trở thành khó khăn phức tạp hơn cả những vấn đề sự tự chủng đã phức tạp khó khăn rồi.

*

Kỳ sau : Đoạn tiếp nói về các Vấn đề của Hoa kỳ

XUỐNG ẤP

(Kỳ 1)

Ký sự của VŨ-BÌNH

Lời chuyển đoạn bên cái giỏ xách của người đàn bà

Ý chăng biết tôi chiến lược cao cường sau khi đã được rèn luyện trong lò Thi Nghề cho nên mặc dầu tôi cố ý gây mà lão Nhự Phong vẫn cố ý không tranh luận. Chủ bút và tôi không đám « đụng » với tôi ! Thì thôi ! Tôi đi tìm địch thủ ở nơi khác vậy.

Hãm ấy, tôi ra tới bến xe đi tỉnh thì trời đã trưa rồi.

Không có cái gì ở cho bằng trong mùa mưa mà bắt lên một cơn nắng «hà lấp!. Tôi ghét cái thứ lỗi thời đó nhất, không khác gì trong thời dân chủ mà lôi ra một đám chế tài chuyên chế, hay thời đại tự do mà lôi vô một thời kỳ cộng sản vậy! Nhưng ghét là tai cái ý riêng chớ còn chịu thì cũng phải chịu như kẻ khác, vì nghĩ rằng : nắng «hà lấp!» thì ghét vậy, chứ nếu gặp mưa mà thử mưa «ha trong» thì có mất mẹ được ai, ngược lại nó còn làm cho nông bức thêm, bịnh con người hơn.

Thử mưa mốc ... xì đã chả lẽ lại được ưa sao ?

Trong lúc đang ngao ngán vì vắng, tôi nhìn lên chiếc ghế đài của phòng khách đợi xe. Một thiếu phụ có vẻ sang trọng tay cầm cái xách bằng chỉ nỵ lòng mảu hồng ngồi kéo một chân lên để gác tay xách giỏ, sạt áo nhìu lên bưng thông vuông vắn xi măng. Cô xe thấn thở, bà nhìn xa xaxế phía đầu đường Ng-Trãi.

Tâm sự gì đây mà thiếu phụ chưng như quên cả sự đời, buông cái giỏ rơi xuống đất. Tôi lẹ làng chạt lấy làm bộ phủi bụi cho được cho đáo, (chớ kỷ thật thì chả có chểdinh đó) và đưa trả lại cho bà.Nhân lúc bà ngả đầu cám ơn tôi hỏi :

— Thưa bà ! Bà định đi về đâu ?

—... Toi chưa... tính đâu đây nữa. Ông về đâu.

—Dạ Tôi chưa... tính mà mà chưa biết nên đi về đâu.

Về mặt thiếu phụ đã bay đi nơi thân thở, ra nhiều dan đi và vưng chân, bà hỏi lại tôi :

— Thế từ lúc ở nhà ông tính thế nào mà đi ra đây ?

— Tôi không từ nhà đi, mà là từ tôi xoan đi.

— A ! ông làm bảo ở ? Bến nào ?

— Vâng ! Tôi có làm bảo Bến Tre Đi.

— Thế ông Chủ Nhiệm bảo ông đi đâu ?

— Dạ... ông Chủ Nhiệm Tự Do Phải bảo tôi thêm việcGiám đốc nhà phát hành ThôngNhất chỉ cho chỗ bắt tôi « nhà » ông nầy tôi ra ngoài « Cần ngang cung » lam. Ông bảo tôi : « Đi đi ! » Vậy thôi. Theo ông ta thì : ở đâu cũng có người dân, và có quan chánh phủ.

Chỗ nào cũng có quản sự, chính trị, kinh tế, văn hoá, giáo dục v.v.. lớn xã ngầu. Nơi nào cũng có kẻ tốt người xấu, điều ưu, điểm khuyết. Muốn lãnh sống tố vấn đề thì vấn đề nào cũng cần lãm sáng tỏ, ở đâu cũng cần sự sáng tỏ. Cho nên, đi đâu, không thành vấn đề; mà có xây dựng được sự việc chay không mới là vấn đề.Mà... muốn xây dựng thì phải biết tố.Muốn biết tố,phải có người quen đưa đường dẫn lối.

Phải chỉ bà biết bà về đâu, và cho tôi đi theo hầu bà thì tôi sẽ được dễ dàng trong công tác lắm.

— Cứ gì phải hầu mới theo được. Tôi có thể đưa ông về ở nhà tôi và đấp cho ông những điều tối biết. Nhưng có điều là... bà... chồng tôi không thích nhà bảo.

— ...!!!

— ... Anh ấy, cho rằng nhà bảo hay nói lão. Anh ghét.

— Nhưng nếu nói thật có thể sao ?

— Nói thật công việc của người khác thì được, nhưng nói thật công việc của anh thì anh chửi cho đám hơn. Ông giả ruột tôi bỗi tôi trước cũng làm báo, nên tôi biết nhà báo lắm. Nhưng bênh trên vẫn đàn thì được chớ cho bênh trong nhà thì... chắc không thôe gì đâu vì anh ấy mới đi bầu. Ít thân.

Câu chuyện từ cái giỏ của bà nầy ra, mà hay ! Tôi biết rằng : bên mặt người ghét cô nhà báo nói thường, nên nhà báo nói thật. Còn như nhà báo nói lão thì coi bộ ai cũng ghét cả. Đến như những người có việc không tốt cũng không thích nói lão, mà « lão » đây chắc có nghĩa là phê bình. Thế thì mình dùng phê bình, để quốc dân phê bình thì ăn hơn cả.

Mà chắc là ăn thật. Vì quốc dân phê bình trong bụng quốc dân. Nếu ai muốn chống sự phê bình đó thì... mồ bụng toàn dân ra mà chống. Chắc khó !

(Mai tiếp)

TÂM TÌNH HẢI CẨU
BỔ THẬN HOÀN số 2

Tri MÔNG TINH, DI TINH, HƯỚT TINH, THANH PHẾ, BỔ THẬN, BỔI TINH và BỔT BỔ SỨC LỰC.

Cc 2 loại : hoàn mật và viên đẹp, đóng gói. Nhà thuốc Bắc nào cũng có bán

VÕ VĂN VÂN DƯỢC PHÒNG
201-211 Nguyễn thái Học-Saigon
Kiểm nhận BYT số 135/24-7-62

SỞI ĐẬU
(Ban Trái)
Đến nơi chuyên môn điều trị
sẽ được mau lành
Nhà thuốc THANH-XA
Chuyên chữa bệnh trẻ con, trước ở Hàng Thiếc Hanoi, ngoài 30 năm danh tiếng, nay ở 26 Ngô tùng Châu Saigon. Của trên 2 con rồi. Ba rái mọc cùng thuốc số 34. Gốc bệnh con lại hay sinh chứng nầy tại khác uống thuốc số 35.
Đại lý :
Nhatrang : 5 Nguyễn Huỳnh.
Huế : 18 Mai thúc Loan.
Dalat : 3 Duy Tân.
Danang : 7 Hùng Vương và 41 Khải Định
Phanthiết: 119 Lý thường Kiệt
Quảng-ngãi : 43, 47 Võ Tánh
KN. số 322 21-8-62.

Chuyên chữa các bệnh trẻ con
Nhà thuốc
THANH-XA
Trước ở Hàng Thiếc Hanoi ngoài 30 năm danh tiếng, được phiên chữa chỉ con
Nay ở 26, Ngô tùng Châu Saigon
Của trên 2 con rồi.
KN số 321 21-8-26

ĐỂ TRỊ MỘT CÁCH MAU LẸ
những bịnh
• CÚM
• NHỨC ĐẦU
• CẢM MẠO
• NÓNG LẠNH
luôn luôn nhớ dùng
Cortal
MAU LẸ • CÔNG HIỆU • CHẮC CHẮN
30/BYT/QPCD.—1-7-60

THUỐC BỔ THẬN, các chứng suy thận, đau lưng, đái đêm, đi mộng tinh, ù tai mỏi mắt, bắt hoài hơi hơi. Tìm đường :
THẬN-TRUNG-BỬU La-van-Linh
(có bán thêm nơi)La-Chánh 532 ĐôngKhánh Cholon K.N.S.47 N.17-7-62

ĐAU TIM, YẾU TIM... dùng thuốc bổ tim :
TÂM-CHI-BỬU La-van-Linh
Tri Tim hồi hộp, giựt mình, mất ngủ, sợ sẩm chóng mặt, chiêm bao sự hãi, thần kinh suy kém. Dùng Tâm-Chi-Bửu để an thần, dưỡng tâm ngủ yên, hết mệt. Tổng phát hành : La-Chánh 532 Đông Khánh Cholon, (có đã đến ở các đại lý Việt Hoa) K.N.S. 218 N. 31-7-62.

SỐ 1.063

KHÓI SÓNG

Truyện dịch của I.Y - THẮNG

Chương nganh sang nhìn hắn với một vẻ dạn dĩ hơn. Nhưng chẳng cho rằng chưa nên nói gì vội. Hắn cười mà rằng :

— San đăng ấy phát thế ! Tơ nghe họ nói đăng ấy cũng là tay chiến ở ngoài bên. Ngang đến như cậu « ét » của tài Tự cũng phải bắt tay xử hòa với đăng ấy cơ mà.

Chàng ghi nơi điểm cần thời. Thì ra họ đã hỏi đủ và biết được ít nhiều điều về hành động của chàng ở bến xe. Chàng hơi mỉm cười và ngoảnh nhìn hắn lần nữa. Rồi chàng nói :

— Thưa đồng chí...

Hắn đánh khuyu tay vào sườn chàng :

— Đã bảo đừng có thưa gửi mà ! Với lại chỗ anh em với nhau thì cứ gọi nhau như thường, đừng có mấy tao loan lên là được. Chỉ có trước mặt các đồng cấp trên, hoặc ở chỗ đông người thì mới phải gọi nhau là đồng chí. Hiểu không ?

Chàng vẫn ngập ngừng một chút :

—... Hiểu rồi ạ.

Thế vừa rồi cậu định nói gì ?

— Em định nói rằng em là mát mẻ ở bên xe, em đã xin chịu thua các anh ấy. Nhưng anh Căn anh ấy cứ bắt em phải thử sức.

Trung đội trưởng Mai có vẻ tát chủ ý .

— Thử sức thế nào ?

— Anh ấy bắt em « đánh tán » với anh ấy ạ.

— Đánh tán là thế nào ?

Hắn đắt chàng vào một gian nhà rộng và dài. Dọc gian nhà có kê ba dãy bàn liền chấn, mỗi bên bàn có những ghế đài dựa nối nhau. Hắn nói :

— Đây là nhà cơm. Chốc nữa anh em tập hợp cả ở đây ăn vui lắm. Rồi đăng ấy xem. Chúng mình ngồi xuống đây đã.

Ăn chăng ngồi bên một dãy bàn, hắn ngồi bên kia và nhắc :

— Đánh tán là thế nào ?

Chương đăng hàng rồi đáp :

— Là mỗi người đứng một bên, quay mặt vào nhau cách nhau một bước, cùng xuống trung bình tấu rồi lấy gót hai cánh tay, người nọ đánh bập tay của mình vào bàn tay của người kia. Cứ đánh như thế cho đến khi người nào hết gân là thua.

Trung đội trưởng Mai ngẩng mặt ra ngắm. Khi chàng ngừng nói, hắn gật đầu rất mạnh :

— Tớ hiểu rồi. Cái lối ấy thì trước kia tớ cũng đã tập mà. Nhưng ở vùng tớ gọi bằng tiếng khác kia. Thế đăng ấy đánh với cậu kia thế nào mà lại bỏ.

— Em đánh với anh Cấp đủ một trăm tay rồi anh ấy bảo :

— Thôi, hòa !

Hắn vỗ bàn nói lớn :

— Thế thì chắc là nó biết là nó thua nên nó xin hòa đấy. Sao cậu không thách đánh nữa ? Cậu dại thế !

— Lúc ấy em cũng đã tế cả hai cánh tay mà dầu gối em cũng bắt đầu run rồi.

— Nhưng tớ cam đoan với đăng ấy là đánh nữa thì đăng ấy ăn dứt. Cái nghề vỗ nó thế. Đã phải xin hòa là biết mình sắp thua rồi.

Hắn với sang nắm lấy cổ tay chàng kéo sang, miệng nói :

— Xem nào ! Vẫn ông tay áo lên xem nào.

Chương lâm theo lời và lấy gân bắp tay cho hắn sờ nắn. Hắn kêu lên :

— Đúng là xương đồng đa sat. Chẳng trách được cánh «ma ni quay» phải nể đăng ấy. Trước đăng ấy học vỗ được bao lâu ?

Chàng rạt tay vẻ, kéo áo xuống cười và đáp :

— Em có vỗ vẽ gì đâu. Đạo ấy em mới mười lăm mười sáu tuổi thôi ngoài lên tập luyện thì cũng đứng xem rồi học lấy đôi ngày là đánh được đấu. Chẳng qua là em quen làm việc nặng lắm chứ ở ngoài bên các anh lại được trời cho ít ốm đau cho nên ở ngoài bên các anh ấy rũng nể.

Hắn bỗng đứng dậy :

— Ngồi vẩn đây cái đã. Cần tăng rồi đăng hồ nữa mới ăn cơm. Để tớ đi lấy ấm nước với cái điếu đem về đây, anh em mình kết tâm giao với nhau.

Ngồi lại một mình, Chương đọc những khẩu hiệu và chăm ngôn viết bằng bột màu trên các bức vách. Hết qua những khẩu hiệu « Hoan hô, Đả đảo, Muôn năm », chàng chú ý đến những chăm ngôn về kỷ luật bổ đội. Chàng thấy trong lòng phấn khởi chăm ngôn về kỷ luật bổ đội. Chàng thấy đúng và thật rõ ràng, mà vì nhận rằng những chăm ngôn đó thật sát với cuộc đấu chống không có cảm tình với cái quân đội nầy mà đăng lẽ nhiệm vụ là phải chống ngoại xâm tiêu diệt kẻ thù chung, đã lãnh tụ ở cạnh bên mà cũng đem đồng vào việc đấu áp, không bỏ đề tiêu diệt những kẻ xương đồng tác không cùng chính kiến.

(Mai tiếp)

TỰ DO

TIN TỨC TIN TỨC TIN TỨC TIN TỨC

Thủ đô và các tỉnh

BÁC SĨ THƯỜNG TRỰC

CHỦA NHỰT 2-12-1962

Từ : 13 giờ đến 6 giờ sáng hôm sau

B.S. Vô-minh-Ngọc 76, đại-lộ Đồng-Khánh Cholon

Nguyễn-Đức-Quang 15, đường Lý-thánh-Nguyên Cholon

Trần-văn-Ninh 161, đường Võ-Tánh Saigon

Nghiêm-tử-Thuận 480, đường Võ-di-Nguy (Phú-nhuận)

THỨ HAI 3-12-1962

TRƯA : 13 g. đến 15 g. CHIỀU : 19g. đến 6g. sáng hôm sau

B.S. Ngô-văn-Dũng 15, đại-lộ Hồng-Bàng Cholon

Trần-thị-Hạnh 128, rô-xá Kiến-Thiết Lê-đại-Hành (Phú Thọ) Cholon

Phạm-huy-Sinh 180, đường Đinh-tiên-Hoàng Saigon

Bà Nguyễn-văn-Ái 250, đường GiaLong Saigon

✱ **20 cêu dưới 18 tuổi bị bắt vì hút thuốc và mang rượu mạnh.**— ĐỒ THÀNH.— 11 giờ đêm 29-11, người đi tuần đường Trần hưng Đạo, vô nhà rạp ngồi xem khác trong Đô Thành, thấy năm tên chàn các học sinh và thanh niên khám xét. Sau đó cảnh sát bắt một số những thanh niên này vào vô bót. Người biện tuyên cho hay thì nhà chức trách mới điều tra đưa đến 2 Luật 12-62 + Bản vi Luật luu lý +. Những thanh niên bị bắt kia đều dưới 18 tuổi đã hút thuốc lá, và có cầu lai còn mang rượu mạnh nữa. Gần 20 cêu bị mời về bót, đưa đi, nhà cầm quyền giải thích và cảnh cáo rồi mà tự do cho về cửa.

✱ **Gần 430 ngân đồng tiền trốn chân của nhiều người.**— GIA ĐỊNH.— Phan Sơn ở ấp tại đường Trần quang Khải Saigon, được tự quyền cho Liên Trường ban tổ chức xổ việc in vé số Tombola xây cất Thanh đường ở Huế. Lợi dụng việc này ở Sơn đã nhận tiền của nhiều người đóng thế chân để bán vé số. Nhưng việc bán vé số ấy bắt thành nên có nhiều người đã đòi tiền lại, ông Sơn trả hàng Ngân phiếu không tiền lưu chuyển. Người ta những người không được ông Sơn trả Ngân phiếu lại thay vào lương gạo tiền thế chân. Số tiền ông Sơn đã lừa gạt nói tiền vào đến 300.000.0đ, ông Sơn đã bị vô chức trách điều tra lưu tiền vô và bị giải đến Biện lý cuộc rồi bị tống giam cứng ngày Tha xét xử.

Hôm rồi đây lại có 3 người là ông T. và ông Th. ở Gia Định và bà Ch. ở Huế đã vô đưa than ông Sơn lượng gần số tiền là 10.000 đồng. Vì tin theo ông Sơn kêu ra ông Sơn mà ông T. chạy mượn số tiền 50 ngàn, bà Th. lo 30 ngàn và bà Ch. xin số ngàn đóng cho bà. Sau đó bán vé số. Nhưng người nài trên chờ hoài không thấy được kết bán vé số và họ đòi tiền thì chỉ nhận lời thôi ông Sơn cũng không thấy tính toán. Nhà chức trách đang nên hành chức điều tra, và ông Sơn sẽ được đưa tới khám Chí Hòa và bắt để dễ lấy cung.

✱ **Bị cả rổ nhảy tự vào cuống họng.**— SÔNG MAO.— Chiều 21.11.62 trên đường Quốc gia số 1 thuộc Sông Mao có xe gắn nhà đỡ ở đó cả. Qui đó được 1 con cá rô cần đưa vô miệng để cân chơi xong thì bỗ vô giỏ. Không một ngờ sảnh tuột tay, cá nhảy vọt vào cuống họng lấy ra không được mà nuốt chung xuống. Vậy cá đâm vào cổ hoàng lâm sinh. Qui bắt tính nước cho y ra trình lưng khi ông Quốc trưng ở nhà được ra nói. Hiện đến nơi và nhờ phải gọi cô vào quân sự Mỹ chữa bằng phương trực thăng đưa về bệnh viện Nha Trang cấp cứu. Hiện ông con cá đã xuống bụng chờ ngày lấy ra. Nạn nhân cũ xuất sau một thăng đưa tới.

(A-2)

✱ **Con gẫy giỏ một cánh sát viên rồi bỏ chạy.**— TÂN AN.— Đêm 29-11-62, Cảnh Sát viên Lê văn Nếi gác trên kiểm soát Cầu Tân An có đề xiêu soát ít cả xe Saigon chạy vô Lục tỉnh. Tới 3 giờ đêm, ông Nếi ra hiệu cho xe số NBH-734, người lái những tài xế Nguyễn văn Phương, 18 gần, cần gắt gỏi cho xe chạy đến cánh Lang An. Bỗng không mới ngừng lại rồi chạy mất. Nhưng sáng hôm 30-11, tài xế Phương đã đi Hiến binh cầu lưu lấy ông con giao tên.

✱ **Bình Tuy, tuyển ở giáo viên phụ khuyết.**— HÀM TÂN.— Ty tiểu học Bình Tuy vừa ra thông cáo sẽ mở một cuộc thi tuyển ở giáo viên tiểu học phụ khuyết. Vào 7 giờ 30 ngày 26-12-1962 tại trường học Bình Tuy. Miễn dự thi các ứng tuyển viên phải có văn bằng trung học đệ nhất cấp văn bằng tương đương. Năm ứng viên viên phải cao 1 mét. Nộp ứng tuyển viên phải trên 20 năm (tính đến ngày 31-12-62), sinh năm sau đó. Đơn xin gửi đến Ty trưởng Ty tiểu học Bình Tuy trong những ngày giờ làm việc.

15.12.1962 thời hạn chót tại Ty Tiểu học Bình Tuy. Muốn biết thêm chi tiết, liên lạc với văn phòng Ty tiểu học Bình Tuy trong những ngày giờ làm việc.

(V.V.H.)

✱ **Bị máy cán nước mía cán nát bàn tay.**— GIA ĐỊNH 3 giờ chiều 29-11. Nguyễn văn Ủi 17 tuổi, ngụ tại xã Hiệp Bình Quận quận Bình Phước (Long An) có nhiệm vụ một đồng bào đi làm công tại phát triển rộng đồng, xây đồng lộ hiệu lược Bình Hòa. Chính lại cường độ các ông Hà, Đ. a, Hùng Ngọc và Cảnh mỗi người phải đưa cho y 50 đồng chỉ được miễn đi công tác. Nói rụ đã bắt Chính bị tống giam. Rồi trước Tòa Tiểu hình ngày 30-11 Chính bị Tòa phạt 6 tháng tù và phải bồi cho nhà lại cho các nạn nhân.

✱ **Buồn vì buôn bán thất bại, 2 bà tự tử.**— GIA ĐỊNH.— 1 giờ trưa trên 29-11, bà Võ thị H. 48 tuổi, ngụ tại đường Võ đi Ngụy (Phú Nhuận) uống độc được quên sinh. Đồng thời, lúc 12 giờ trưa khoảng đêm 29 rạng 30-11, bà Ngô thị B. 40 tuổi, ngụ tại đường Ngô tùng Châu (Gia Định) uống 20 viên Kỹ sinh quên sinh. Nghe đến 4 2 buồn vì buôn bán thất bại cả ta tự tử. Nhưng cả cả 2 bà còn sống nay, nên có người hay sớm vội chở đến bệnh viện cứu cấp kịp thời nên cả 2 bà đều thoát chết.

BÀI PHÁP-VĂN Kỳ thi Tú Tài II

của Ngu,ễn-văn-Du và Nguyễn-phượng-Anh

Ấp dụng thể lệ thi do nghị định số 147.GD ngày 22-5-1962 của Bộ Q.G.G.D. Dùng cho các lớp Đệ I A.B.C, D sinh ngữ I và II.

— Đề xuất bản : Bài PHÁP-VĂN Kỳ thi T.H.Đ.N.C. (*Khảo sát Pháp văn, Bài dịch Việt Pháp*) Bài PHÁP-VĂN Kỳ thi Tú Tài 1 (*Khảo sát Pháp văn, Bài dịch Việt Pháp, Bài dịch Pháp văn*).

Nhà xuất bản **KHUYẾN HỌC** Saigon

ĐÃ CÓ BÁN

Bách-Khoa số 142 (1-12 62)

— Cuộc trao chấp Âu Đã — Trung Cộng và chinh sách Trung Lập. Vấn đề lập-trần cử. Triết lý bổ cái Clément Rosset Văn đề thông nhất thoại và nhân đề Văn Thơ rất. Vệ tinh thông tin. Cơ chân ba gia Đối ứng giữa chính Chaudhe. John Steinbeck với giải Nobel 62. Những nghệ nhân là ở xứ Pháp. Tư Gia. Tế Kỹ của Inoki. Kẻ Nhiên tin chưa đặt. Điểm sách : đọc «Truyện Tou An» của Nhuê Hồng — Các bài biên khảo và sáng tác của Nguyễn Hiến Lê. Tiêu Dân Phạm Ngọc Thảo, Trần Hương Tử, Bửu Kế, Đ.hamide. Vũ Quang Yến, Trảng Thiên, Mộng Tr. ng.Văn Trang, Vũ Hồng, Đặng Trần Huân.

THỦ-ĐÔ TỬU LẦU

107, Đại lộ Đồng Khánh — Chợlớn

Điện thoại : số 37.250

Thức ăn ngon, chỗ rộng rãi mát mẻ tiệc lớn hay nhỏ tùy ý quí khách chọn lựa. Riêng đãi chu đáo, giá tiền phải chăng có phòng lạnh, có sân khấu ăn nhạc dành cho quí khách giúp vui.

Nóng lạnh, cảm, cúm, đau nhức

ANTIGRIPPAUX

VITAMINE B1 — 600 BY GOUP. 31-7-62

ĐÓA BỒ BẢO NGƯỜI NHÂN HIỆU CHÚNG TÔI

CÓ BÁN VIÊN LẺ TẠI NHÀ THUỐC TÂY

In tại nhà in riêng của TỰ DO, ngân phiếu xin gửi cho ông : **KIỀU - VĂN - LÂN, Quản-nhiệm**

25, 27-29 Võ-Tánh — SAIGON.

Lập - trường

(*Tiếp theo* 1 *trang* 1)

và khí, cán bộ, đã đoạt lấy quyền hành trong vòng bộ máy tài viện tự của khối Cộng sẽ nhanh chóng. Còn như viện trợ và kinh tế, đem lại lợi ích thiết thực cho đân dân Ai Lao, chắc chắn khối Cộng sẽ tôn tiếng rầu lao, nhưng chẳng vội và thì hành. Cho đến nay, Nga Sô hoặc Trung Cộng đã viện trợ gì cho Ai Lao, ngoài số bí mật giúp riêng cho Pathet Lao ? Tướng Phoumi Nosavan, phó thủ tướng chính phủ liên hiệp và lãnh tụ phe Vạn Tượng, đã đi Nga đã thương thuyết về sự viện trợ. Người ta cần đường chớ xem kết quả ? Như vậy Pathet Lao có muốn chia phần viện trợ của Mỹ cho Ai Lao ngay, tưởng hãy cho xem sự viện trợ của Nga Sô ra sao, nếu không, chỉ là một lối khuyến dâu hoa nầu chóóc, đem «cỗ» phân mạ đổi cho phần trước !

Thật sự trở triệu nhất là đối với Hoa Kỳ. Viện trợ cho dân tộc Ai Lao, đề rồi nhìn một phần đó lọt vào Pathet Lao, nuôi dưỡng họ, giúp họ tồn tại để chống lại ngược lại ? Nhưng muốn của Pathet Lao, quả lời ông Phạm-văn-Đồng trả thật đúng lúc đã lớn sáng tỏ vấn đề. Vậy chính là lúc để ông Souvanna Phouma có đặt vấn đề chính phủ thống nhất kiểm soát toàn bộ Ai Lao. Đặt vấn đề tiếp nhận viện trợ của nước ngoài là cho công lịch của toàn dân Ai Lao, tự nhiên là đặt vấn đề chỉ có một chính quyền chân lý cho toàn dân Lao, và không thể chấp cố bọ phe riêng rẽ, không thể chn có khu vực riêng rẽ được nữa.

Loại sóng nổ tại Cảnh Đồng Chum ha chiếc máy bay vận chuyển lương thực do viện trợ, cũng nhận nổ lên sự thực về hiện trạng của Ai Lao. Lưu ý tử tưởng Souvanna Phouma có nhìn ở đó thấy khối điểm của sự cân thật thống nhất quyền hành ? Mặt ngoại tạm phân rõ tồn tại, nếu ông nhượng bộ, chịu quân phần ngoại viện mà hy sinh quyền lợi của dân tộc Lào ?

TỰ DO

CÁO PHÓ

Chúng tôi lấy làm đau đớn báo tin buồn đã thác lãng, quyến thuộc bà **NGUYỄN-QUỲ-THỊ** *nhũ danh Nguyễn-thị-Trường* đã từ thế tại nhà riêng đường Hoàng hoa Thám (Cây Quéo, khu nhà đặt). Gia đình, hưởng thọ 59 tuổi.

Lễ phuyển cốn về cử hành hồi 14 giờ ngày chiều nhựt 2-12-62, và an táng tại nghĩa trang chùa Giác-Quang Tương Lý.

Chồng NGUYỄN QUỲ THẾ, và các con, dâu, rể, cháu, đồng kính cáo.

— Cáo phó này thay thiệp tang và ân miễn phúng điếu.

(*Tiếp theo* 2 *trang* 1)

trước của chợ Đông Xuân. Phần thứ thì tỉ phần giá thì nhiều. Người ta chỉ cần một tỉ bạt sẽ bán với một tỉ hồn chất, chưa của hàng mấy đích ngỡ kim là đem ra đây để thành những gói phẩm mà tiêm then, mua xanh là cây, mua xanh nước biển v v.... Thế rồi mấy chị, em nông dân ở trên thành phố thấy thứ phẩm là bỗ 5 hoa 1đ. mua vô đưng không được, mất con cả vốn lẫn cả vốn.

Lấy các gánh hàng nhượng rong bắt ấy phát triển ở nhiều đường phố và tệ hơn nữa một số H.T.X. nhượng cũng lấm ăn không được thì lấm. Bỗng trường hợp trả lang nhiều lần hàng nhận lần không trả, hàng nhượng rầu thà «chạy qua hàng phẩm» không phải, «không bạn b ? Của lấy qua đi đi thường là xấu xa. Lại cần những chuyện thăng đồng với kẻ gian. Đi tiếng thay đen nhiều, nhưng cũng đáng nói.

Lấi lên ăn không ch ăn đồng xây cần có biện phápquản lý.*

(*Tiếp theo* 3 *trang* 1)

của. Nhắc chuyện tách Đầu và Quản sự trong đó có cả Hải quân đều đặt trong thông tin, chẳng nên. Tại ích lợi Phước Lê và quận ly Vũng Tàu, có nhiều nhà buôn đã tạm đã cứu ngày 30-11.

Các cơ quan Dân sự và Quân sự ở Saigon chuẩn bị

SAIGON.— Các giới có thẩm quyền cho biết đã ứng phó với trên bão ở Lucy + mà theo sự tiên đoán của các đài Khí tượng sẽ thổi qua Việt Nam vào ngày 1.12.1962, các cơ quan hành chính và quân sự đã hoạch định các biện pháp thích nghi chống bão.

Các cơ quan quân đội đã được lệnh trì hiệu kỉ hoạch giúp đỡ dân chúng trong trường hợp cần thiết. Các Quận ý viện cũng đã chuẩn bị sẵn sàng để làm thời tiếp tay với nghĩa dân ý trong chống việc cứu nguy cho những người bị nạn.

Tại Đô thành Saigon, Tòa Đô chính cũng đã chỉ thị cho các cơ quan trực thuộc phải sẵn sàng. Vệ sinh Sở Cứu Hỏa và Cảnh sát trừ liệu các biện pháp phòng ngừa, cứu chữa và giúp đỡ an sinh cùng các kế hoạch giúp đỡ đồn chúng.

Bắt tổ nội tuyến Việt Cộng tại Quảng Ngãi

QUẢNG NGÃI.— Lực lượng an ninh quốc Mỹ Đức (Quảng Ngãi), vừa ngày 28.11 được một bắn bình quân đều xã Đức Sơn, cách tỉnh ly Quảng Ngãi 29 cây số về hướng Tây Nam, đã cao vây bắt được tới một tổ chức nội tuyến tại xã đây.

Tổ chức nội tuyến này gồm có 3 tên Việt cộng sắm sung chuyên tiếp tế lương thực và tin tức cho Việt cộng; quân chủ lực «Bắc ninh» hoạt động trong phạm vi quận Mỹ Đức.

Diệt một ổ V. C. ở Phước Tuy, hạ 4 tên

PHƯỚC LỄ.— Lực lượng Biệt động quân Tiểu khu Phước Tuy hồi 9 giờ 30 ngày 28.11, một cuộc khảo quân tảo thanh xã Ngãi Giao (quận Đức Tuy), đã đột kích một ổ Việt Cộng tại Cô Bi thuộc xã này, cách Phước Lễ 25 cây số về hướng Đông Bắc.

Bị tiêu công bất ngờ, bọn Việt Cộng không kịp trở tay, kéo nhau chạy tan loạn vào rừng sâu. Kết quả, ta hạ 4 Việt cộng bắt sống tại chỗ, trong số, có một cán bộ phụ nữ, và tịch thu của địch 1 tiểu liên Mas 49, 1 súng Garant M1, 1 máy thông thanh Transitor, 4 bảng đạn tiểu liên 50 viên đạn cỡ 9 ly, 16 viên đạn súng trường cùng nhiều quân trang và tài liệu quan trọng.

Bên ta hoàn toàn vô sự.

NHUỘM : NYLON DACRON TERGAL

Mới và nhiều mầu thuốc hợp thời trang Quý Bà, Quý Ông

ĐẠI-MINH-CHÂU 59 Võ-Tánh Phú Nhuận

Trên 30 năm nổi tiếng khắp Bắc-Trung-Nam.

NGÀNH CHUYÊN MÔN

RÁP và SỬA RADIO

Lớp mới mở ngày 3.12.62 — Học ngay tại xưởng cả lý thuyết và thực hành — Học phí ấu — Chia đồng nhiều lần.

Ghi tên nơi trường **V.T.D. THANH TUYỀN** 17 Võ Tánh (Ngã Sáu) SAIGON. Đặc biệt : lớp Transistor quốc MF và B.oc.

5-12 PHÁP - VĂN

tại VĂN THANH 208 Cô Giang Saigon

O SÁNG — CHIỀU — TỐI

O LUYỆN THI T. H. Đ. N. C.

Giáo sư : NGUYỄN LAI — NGUYỄN ÁNH

BẢO ĐẢM 450$

Biết cất may Âu phục hay Y phục Phụ nữ khoa 3 tháng tại trường HIỆN MẪU số 83A Phát Diệm Saigon (kế trường Cầu Khơ) Khai giảng ngày thứ 2/12/62 Ghi tên từ 1 đến 10 tháng 12-1962 là hạn chót. Hiệu trưởng Nguyễn đức Minh trực tiếp chỉ dẫn.

Cáo thị đấu thầu công khai

NGÀY VÀ NƠI MỞ THẦU.— 8 giờ 30 ngày 12-12-62 tại Trụ Phan đình Phung, Đại lộ Trần quốc Toản—Saigon.

MỤC TIÊU VIỆC THẦU.— In sách tài liệu kỹ thuật trị giá ước lượng là 791.961$00

NƠI THAM KHẢO ĐIỀU LỆ SÁCH trong những ngày giờ làm việc : Tổng Nha Hành Chánh Ngân sách và Kế Toán (Bộ quốc phòng) 63 đường Gia Long Saigon

— Trụ Phan đình Phung, đại lộ Trần quốc Toản Saigon (Sau bệnh viện Nhi đồng).

KÝ QUỸ DỰ THẦU THƯỜNG ĐỊNH ẤN HÀNH : 16 000$00.

Những nhà thầu muốn tham dự phải đến Trụ Phan đình Phung lấy giấy đăng tiên kỳ quỹ tạm thời trước ngày 17-12-62 là hạn chót.

Chỉ huy Trưởng

TRẦN PHAN-ĐÌNH-PHUNG

ANH-VĂN

G.S NGUYỄN - THỆ - THÔNG (Minh-Đức)

Tối 3 Th. 12 Khai giảng Đề các trình độ

O ĐÀM THOẠI THỰC HÀNH, CĂN BẢN, CẤP TỐC.

O LUYỆN THI : TU, NHỊ, LOW, CERT. Khóa Dec. 63

SÁCH HỌC : Let's learn English, Practice I, II, Life with The Taylors, People in fact and Fiction. Luôn đỉnh, đơn từ, thu tín (không nhận trẻ em dưới 16 tuổi).

Xin ghi tên gấp : Trường HUNG-ĐẠO 125 Công Quỳnh Trường TÂN-THANH 196, Tôn quang Khải.

BIỂM PHIẾM

Chim non rời tổ

(Les fugitifs)

Cuốn phim có một đề tài nói lên, tác bao phân tích trường hợp các trẻ em « bỏ hàng ».

Phim do hãng Lux của Pháp thực hiện, không cách là khu Mon-martre của tỉnh thành Ba Lê nơi trú ngụ của những tầng lớp cùng khổ trong xã hội : thợ thuyền, gái điếm, nghề « nghệ » v.v... và nhà lầm phim muốn thông tố tăng chính vì hoàn cảnh cùng cực, đề tài « bỏ mạng gia đình thường xảy ra những cảnh bắt bớa, cha mẹ bỏ bê việc giáo dục con cái m. cái phát sinh ra những bọn trẻ sơm hư hỏng. Thực tế thì có những phát đồng ý với phim lầm là sự thiếu quản dự, không khí của gia đình ảo hỏi. Là người đã của bao trẻ con mất dây, những không thể chỉ nhất thiết cho rằng sự hư hỏng chỉ phát sinh nơi những bọn cùng nghèo khổ mà sự thực lại thường xảy ra trong những gia đình trường giả đó ăn dư mặc quá nhàng chiều con cái. Tuyệt phẩm vẽ đề thăm hoạt vui cuộc vinh duyên của cậu bé 12 tuổi và cô bé 7 tuổi vì sợ 2 đó cầu «thoát ly» gia đình để đi sang Mỹ lập nghiệp. Do đó, mà tác của 2 em nhỏ trong phim có vẻ lố lăng gỡ bỏ mà ca vẻ «trẻ con».

XÃ HỘI MỚI

Cảo lối

Xã Hội Mới số 9 đã lên khuôn, nhưng vì mất lý do đặc biệt ngoài ý muốn của Tòa soạn nên không thể ra mắt bạn đọc được.

Xã Hội Mới thành thực cáo lỗi cùng bạn đọc xa gần và sự vắng mặt bất ngờ này.

Mong các bạn thông cảm và đón đọc Xã Hội Mới số 9 ra ngày thứ Bảy 8-12-1962.

X.H.M.

BẦU LƯNG, NHỨC MỎI, ĐẦU XỨNG, NHỨC BẮN

tay chưn RUN CHỚN BỊ LÚNG CÚNG

TRƯỜNG PHỤC THUỐC **THẢO-NAM-SƠN**

THỰ THUỐC TRỊ BỆNH TẾ THẤP CỔ

TIẾNG LÀU NAY

KN 36 269 & Y.T. 7.B 62

ĐÃ PHÁT HÀNH THI TẬP

HOA THỀ

của LÊ MINH NGỌC

Sách có lớn, nền lựa sáng, dày 84 trang, bìa 5 màu do To Tu minh hoạ. Toàn tập do Văn Thanh trình bày. Giá 40$.

Tổng Phát Hành :

Cơ sở Báo chí và Xuất bản TỰ DO

Các bạn chơi sách đẹp muốn mua bản đặc biệt (130$, 150$) xin liên lạc với tác giả : 53 Cao Thắng, Saigon

Toán Lý hóa luyện thi Tú Tài phần I AB

Khóa 3 tháng giải đề thi và trả lời câu hỏi giúp khoa thêm thể thức mới

Khai giảng : 6-12

Trường Thủ Khoa 52 Ng-khắc-Nhu Saigon 2giờ chiều và 7giờ tối

Trường Văn Hóa (Trần quang Khải Tân định) : 4 giờ chiều

LUYỆN THI LÝ HÓA ĐỆ NHẤT A-B-C

khai giảng 3-12-62 hồi 16 giờ

Giáo - sư : N. Q. S.

tại trường PHAN SÃO NAM 141 Trần quý Cáp Saigon

ANH VĂN căn bản

Trường **QUỐC-TUẤN** 110 Trần-quý-Cáp Saigon có lớp 8 giờ sáng thứ 3-5-7 và **THÁI-HÒA** 29 Trần quang Khải Đakao có lớp 10giờ sáng thứ 2-4-6.

Ngày 3 và 4-12-1962

mở lớp đào luyện căn bản 4 tháng nói được, viết được, nhất thông thạo hoạt động thực tế hàng ngày. Phụ trách : G.s. ANH-TUẤN. Dạy bằng phương pháp căn bản của chính mình không dựa vào sách ngoại quốc nào và mạnh dạn hơn nữa • Học riêng Anh phát nói được • ngày 1956. Kết quả căn bản đúng nghĩa, cho nên sau 4 tháng học viên đã nói được bằng Anh ngữ với the Taylors ở trung cấp. Khỏi ghi tên trước chỉ cần có mặt đúng ngày giờ khai giảng.

THUỐC ĐẠI TIM SỐ 58

Do mầu sắng, lo lắng buồn rầu thái quá, tim đập mạnh, hồi hộp, thông mất sáng sớm nặng ngực, ngáp hơi, ăn khan, xao lăng hay quên, mất ngủ, chóng bạn sự bài, bảo bảo mệt.

NGUYỄN - VĂN - CUNG

THẦY THUỐC BẮC — CHỢ HOÀN TÂN

80, Đường PASTEUR (Chợ cũ) Saigon, Đ. T. 23.692

Chuyên trị bệnh đau lưng mỏi, tim khó, nam, phụ, lão, ấu. Sớm mai từ 8 tới 12 — Chiều từ 14 tới 18 giờ. Xem mạch mỗi ngày — Chưa nhựt nghỉ. Kiểm nhận số : 209, ngày 31-7-1962

THỀ HỒNG CẦM ĐỒ

190A, Lê thánh Tôn, Chợ mới Saigon

TRƯỚC CỬA CÔ 4 CỘP VÀNG

Xin đi thăng vào thu trung

Thời hạn cầm vàng, hột soàn. Kim cương có thể xin gia hạn và cầm giá cao. Chủ Nhật, ngày lễ vẫn làm việc.

BỆNH HO

Ho khan, Ho đàm, Ho đàm tiếng yếu phổi, mệt tức ngực, đường đỏ lâu, cần tại lành bình, quý vị nên thử

HƯỚT PHẬT Phòng Lao Thảo

DI AN HOÀ do Tăng Nhơ chế tạo, nó thay thế được nau lành Hạ, Tan đờm, mạnh phổi, tốt bao tại các tiệm thuốc bắc. Nhà thuốc DI AN HOÀ số 252A Lê thánh Tôn Saigon, K.N. số 320 B.Y.T. ngày 21-8-62.

RẠP MAJESTIC

hân hạnh trình chiếu từ **Thứ Năm 29.11.62** một suất phim

Tình . Cảm Xã . Hội của Y . Quốc :

BÓNG NGƯỜI NĂM XƯA

(LA FEMME AUX DEUX VISAGES)

với cặp tài danh Ý Đại Lợi :

AMÉDEO NAZZARI, YVONNE SANSON

Nói tiếng Pháp—Phụ đề V.N.

— Một chuyện tình đau thương ngang trái, tiếp theo cuốn phim bất hủ «BỨA CON ROT» (LE FILS DE PERSONNE).

— Sau phút truy hoan đề thỏa mãn lòng hám muốn, đôi cặp tình nhân muốn thoát đã chia ban giây rồi, bớt tưt ân sân, nghẹn ngào Ân ái.

— Cuốn phim đã làm rơi lệ hàng triệu tâm hồn đa cảm !

— Cuốn phim nói lên lòng hi sinh cao đẹp của người đàn bà đem quên mình vì HÒN MAU RỚT.

Một phim tình cảm đặc sắc trong toàn mà nhất là quý bà quý cô không thể bỏ qua được

4-12 ANH - PHÁP

Lớp Tối

QUỐC ANH

213.215 Ngô-đ-Khải B.T. 22768

• Ở lòng, Sơ cấp, Trung cấp, Cao cấp.

• Đề tức Thái, Lục, Ngũ, Tứ, Tam, Nhị

KHAI GIẢNG 3 - 12 - 62

L. T. Tú-Tài và T. H. Đ. N. C. Toán Lý-Hóa Nhị và Tứ Thất, Lục (Tối) dành riêng cho người lớn

Tại HÀN THUYÊN 87 Cao Thắng (ngang rạp Đại Đồng)

CÁO THỊ ĐẤU THẦU CÔNG KHAI

NƠI VÀ NGÀY MỞ THẦU : 8 giờ 30 sáng ngày 20-12-62, tại Trụ Đô chính Tỉnh Quảng Nguyễn tại Phương nhà đại (Hà Thọ) Saigon.

MỤC TIÊU CÁC VIỆC THẦU : Công tác cung cấp thường xuyên cho năm 1963 vào ấp, gây ép, gỗ xẻ đầu, nhóa dường, gạch vuông tráng men, fibro ciment, tôle, ciment, đinh, sơn, bột bả chát cường oxit đặc biệt màu trắng, dụng cụ cơ khí, bình dầu hỏa gió, bình dầu hỏa, thuốc trừ kiến mối, mối, cát-yl, chlorure de chaux, thuốc giết chuột, dụng cụ xịt thuốc, ống nước và phụ tùng ống nước cho Q.B.V.N.C.H gồm 17 là trị giá ước lượng chung là 34.276.750$00

LƯU Ý : THỜI HẠN NẠP MẪU HÀNG

Vì là cung cấp xem mẫu trước 8 ngày mở thầu, là thuốc trừ kiến mối trước 10 ngày và là thuốc trừ mối, dụng cụ xịt thuốc sẽ nạp mẫu trước 20 ngày mở thầu (địa điểm và thể thức nạp mẫu được ấn định sẽ trong Điều lệ sách hiện hè).

NƠI THAM KHẢO ĐIỀU LỆ SÁCH : (trong những ngày giờ làm việc) tại

— Nha Thông Giám Đốc Hành Chánh Ngân sách và Kế toán, số 63 đường Gia Long Saigon.

— Trụ Đô đơn Tự Đường Nguyễn tri Phương nối đi (Phetho) Sg

TRAI NHIỀU MỤN

CẮT DA KHÔNG MỊN, KINH KỲ KHÔNG ĐỀU THẬN KÉM, NƯỚC TIỂU VÀNG, UỐNG :

Bồ Huyết Khu Phong BÁC-SỸ TÍN

Khắp hiệu thuốc các nơi đều có bán. Giá mỗi chai 30$

Kiểm nhận số 69 B.Y.T.-Q.C.D.P.

Rao vặt—Rao vặt—Rao vặt—Rao vặt

P.203 NBI (bánh lửa) toàn bảo. Sơn tuyệt đẹp, cần bán gấp giá mới. Hỏi 52/30 Cao Thắng Saigon.

Lớp ANH-VĂN

Thực Hành và Thương Mỗ 30-11 dành cho người đi làm và học sinh thi Tú Tài I.II A.B.C. Mở tại Trung học SÁO-NAM 95 Nguyễn thái Học. G.S. Mỹ, Việt phụ trách.

30-11-62 Khai trường Thông lanh Hot toc

mới mở xưa nhất Saigon : VIỆT CƯỜNG 18 Tạ thu Thâu Trung tri lich sự, tối tân.

Hớt tóc xức dầu Lav. 15đ

Văn phòng KẾ TOÁN

Qui vị doanh thương, kỹ nghệ muốn có một nơi giữ sổ sách chắc chắn, bền dàm, khi khác thuế trình giấy phép khác, xin mời lại văn phòng Kế toán Dương duy Quốc số 4/6 Trần khánh Dư Tân Định (cạnh xưởng Nông Cơ) do Giám đốc sở viên Kế toán Dương duy Quốc đảm nhận.

Tiệm bán thuốc gia truyền

Trị bịnh lỗ mũi

Trị : nhức đầu, sổ mũi, nghẹt, thở, có mùi, ta mũi, rất thật dễ.

Nhà thuốc BÍCH NAM Nguyễn tri chế thuốc bắc 146, Võ Tánh Saigon. K.N. S. 226 — 31-7-62

CHUYÊN MÔN TRỊ

Bệnh trĩ

mạch lươn, đi cầu rất khó khăn, nhiều tốt sa tổn, cùng sức thuốc đem vô. TRĨ không rất, không rất không đứt, sức thuốc chu cùng, bịnh nhân nghèo, lấy chứ tỉ tiền thuốc.

Nguyễn văn Quỳnh hiệu TIÊN ĐAN 508 Trương minh Giảng — Saigon. *K.N B.Y.T. số 411 ngày 13-9-62*

TÌM VIỆC

Sinh viên Đại học khoa học. Nhận kèm trẻ theo chương trình Pháp tại tư gia. Thư cho : Tuấn 2/9 Đại học sư Cholon.

BÁN 2cv. BM

Hải 386/18 Trương minh Giảng.

Nhà bán, đã tiện nghi lớn X3 tại 466/51A Trương minh Giảng Saigon.

Sang PHỞ BUỔN BÁN của khu Đan Sinh, Cầu ông Lãnh, cao số 331 Nguyễn công Trứ. Hỏi Vinh Giang, 44 Huỳnh thức Kháng Saigon B.1 số 24.966.

ÁO quần trắng nhỏ dùng Bột Giặt nguyên chất 30$ kilo HỒNG LIÊN 154 Trần quang Khải — Saigon.

HỌC ANH NGỮ

luyện thi vào cấp Trung St Đăng Hòa tại

TR. ZIÊN HỒNG

80/6 Bà Huyện Thanh Quan

Khai giảng : 3-12-1962

Sinh viên khoa học sinh, khoa hay dạy tư thực từ Đệ nhất tới sương, đưa thu : Tân 295F bến Chương Dương.

Tất cả Tài xế

Đăng cung nhân : Chỉ có Trường Đại Lý Xe Hơi CÔ THẮNG 292 Đại Lộ Trần hưng Đạo Saigon. là nơi nổi tiếng cung phương pháp luyện tập xe tân nhất, học phí hạ nhất (vì là Trường đốc nhất dạy lái xe bằng máy Diesel hiệu Mercedes) và có sổ thi sinh thi đậu nhiều nhất về đề lái xe hơi, máy đầu, Lambretta 3 bánh, xích lô máy v.v... Lớn giáo viên khoa 2 năm thật nhanh chóng, có lớp người già lớn tuổi, có xe cho thuê giờ tập lái bổ túc, có nơi ăn ở bình dân.